

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Poučevalnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Poučevalnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 3. Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisni se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Litva in Klajpeda

V zadnjih mesecih, ko se suče vsa evropska politika okrog vprašanja, kako se ima čim najuspešneje organizirati fronta miru in varnosti sprito nove situacije, katero je Nemčija z vzpostavitvijo svoje armade vsilila Evropi, so stopili detajlni problemi naravno precej v ozadje političnega zanimanja, akoravno gre pri marsikaterem izmed njih morda za izhodišče kočljivih in opasnih interesnih križanj ali celo naravnost akutnih konfliktov. Med te probleme je brez dvoma v prvi vrsti štet vprašanje male baltiške Litve in njenega sestavnega dela Klajpede.

Ni še dolgo tega, kar je obsodba klajpedskih veleizdajalcev v Kovnu dala hitlerjevski Nemčiji povod za strastno protestno kampanjo, kateri so sledile diplomatske intervencije, ki so skušale mobilizirati evropske velesile proti mali Litvi. V berlinskih razgovorih med Adolfom Hitlerjem, Simonom in Edenom je zavzemalo vprašanje nemško-litovskega razmerja važno točko, ki se je z nemške strani izkoriščala kot tehen argument proti vezanju na vzhodu. Nemško prizadevanje v tej smeri ni ostalo povsem brez uspeha. Kolektivna nota evropskih garantov klajpedske avtonomije (Anglije, Francije in Italije), ki skoro v ultimativni obliki zahteva od litovske vlade popolno vzpostavitev klajpedskega statuta, se sme z vsjo pravico označiti kot uspeh nemške vzhodne politike.

Litva se od vseh povojnih baltških držav nahaja v najtežavnejšem položaju. Njene meje so bile od početka se ne sigurne in osporjene napram obema velikima sosedama, Nemčiji in Poljski. Posledica tega položaja je stalna napetost v tej točki severovzhodne Evrope, ki še vedno ograja teritorialno integriteto današnje Litve. Spor za razmejitev s Poljsko se je končal z litovskim porazom. Poljska je leta 1920. z oboroženo silo zasedla Vilno in Grodno z vsem zaledjem. Štiri leta kasneje so velesile to okupacijo kot izvršeno dejstvo priznale tudi de iure. Litva pa se ni hotela odreči svoji stari prestolnici in se ni pomirila s svojo sosedo, tako da še danes med njima traja nekako latentno vojno stanje. Pred letom dni započeti poskusi, illevidirati nevzdržno razmerje, ki izključuje ne samo diplomatsko politično, marveč tudi gospodarske in prometne stike, so se izgubili v pesku, prijateljsko zblizanje Poljske in Nemčije pa je ta položaj za Litvo še bistveno poslabšalo.

Od sklenitve nemško-poljskega pakta se je poostrotilo tudi razmerje med Berlinom in Kovnom. Med Nemčijo in Litvo je predmet spora Klajpeda. To ozemlje, ki je bilo pred vojno del Vzhodne Prusije, je mirovna konferenca odcepila od Nemčije, ni pa definitivno oddala o njegovi državni pripadnosti. Prvotno je upravljal deželico — slično kakor v Gdansk — komisar Društva narodov, leta 1923. pa so jo zasedle litovske čete. Velesile so svoj prvotni ugovor proti tej okupaciji sicer opustile in obenem s poljsko zasedbo Vilna priznale tudi izvršeno dejstvo v Klajpedi, vendar pa so vztrajale na dalekosežni avtonomiji spornega ozemlja. Za Klajpedo je bil izdelan poseben statut, ki ga je Litva sprejela, garantirale so ga pa Anglija, Francija, Italija in Japonska.

Nemčije, ki seveda k tem mednarodnim pogajanjem ni bila pritegnjena, se je sicer čutila po okrnitvi prizadeto, vendar ni napram Litvi izvajala neprijaznih posledic; prav nasprotno, skušala je priti z njo v kar najbolj prijateljsko razmerje, ker je potrebovala most do sovjetske Rusije. V zadnjih letih pa se je nemška vzhodna politika bistveno spremenila, Litva je v njenih računih izgubila svojo prvotno ceno, in ko je Berlinu še uspelo najti zvezo z Varšavo, so odpadli zadnji vzroki nacionalne vzdržnosti in diplomatske obzirnosti.

Nemčija sicer tudi v letih litovskega prijateljstva ni pustila izpred oči svojih nacionalno političnih interesov v Klajpedi. To ji je bilo tem lažje, ker je imel avtonomni deželni zbor pretežno nemško večino in ker je imela v mestih in v veleposelstvih — baltških baronih — zanesljive stebre nemške irendne. Toda dočim se je prej nemška propaganda previdno odevala s plaščem lojalnosti in legalnosti, je v zadnjem času vrgla brez pomislekov krinko z obraza.

Ze omenjena intervencija velesil je v Litvi seveda vzbudila razburjenje in ogorčenje. Vendar je litovska vlada hotela pokazati svojo dobro voljo in je izvedla nekaj važnih sprememb; predvsem je imenovala za Klajpedo novega guvernerja in sklicala deželni zbor, ki pa je moral biti zaradi nesklepnosti odgođen. Tudi je izrekla svojo pripravljenost, da razpravlja v Ženevi in Haagu o klajpedskem vprašanju. Ni še odločeno, ali se bodo velesile s tako rešitvijo zadovoljile. Gotovo pa je že danes, da se ne bo zadovoljila Nemčija, za katero je očitno danes Litva stran najmanjšega odpora in tedaj dobrodošla prilika za prvi zunanji politični uspeh na vzhodu.

Vse tedaj kaže, da utegne priti na severovzhodu Evrope v dolednem času do važnih dogodkov, o katerih je prav

GRADNJA NEMŠKIH PODMORNIC ANGLIJO VEDNO BOLJ RAZBURJA

Ukrepi Velike Britanije proti nemškemu oboroževanju na morju
Pred veliko debato v spodnji zbornici o zunanjih političnih problemih

Pariz, 29. aprila. Ž. Angleška javnost se še ni pomirila zaradi senzacionalnih vesti o nemškem oboroževanju. Demantiji, ki jih lansira berlinska vlada, ne zaležejo prav nič. Sedaj krožijo po Londonu glasovi, da bo angleška vlada podrobno proučila nemško oboroževanje, zlasti pa nemški zakon o uvedbi splošne vojaške obveznosti, in da bo nato ostro protestirala v Berlinu. V zvezi s tem napovedujejo tudi že odgoditev angleško - nemških pomorskih pogajanj, ki so bila napovedana za prve dni meseca maja. Tisk zahteva, naj vlada za zavarovanje angleških nacionalnih interesov pospeši izpolnitev angleških oboroženih sil. Predvsem zahtevajo, naj se izpolni angleško vojno letalstvo. Nekateri celo že napovedujejo, da se letalski generalni štab bavi s načrtom, po katerem bi v najkrajšem času zgradili 400 lovskih in 100 bombnih letal z velikim akcijskim radijem in brzino po 480 kilometrov na uro.

Pravo senzacijo pa je v Londonu povzročila napoved nemškega pomorskega gradbenega programa. Nemška vlada je razposlala vsem prizadetim državam noto, v kateri jih obvešča o svojih načrtih. Nemci nameravajo zgraditi v prvih letih 5 dreadnoughtov, 15 krizar, 50 torpedolovcev in 50 velikih podmornic. Zlasti je javnost iznenadila vest, da onih 12 podmornic, ki jih nameravajo Nemci najprej zgraditi in o katerih so obvestili tudi angleško vlado, dejansko že gradijo.

Pred podmornicami imajo Angleži poseben strah. Pomisliti je treba le, da so v dobi svetovne vojne s podmornicami po 160 ton, ki so imele le 800 milj radijskega radija, skoraj popolnoma obkolili angleške otoke in malone prisilili Anglijo, da bi se zaradi gladu vdala. Dandanes gradijo že podmornice po 280 ton z akcijskim radijem do 6000 milj. Razumljivo je, da so Angleži zaradi tega zelo v strahu za varnost svojih otokov in neovirano prehrano prebivalstva. V nemškem programu so bile celo že ultramoderne podmornice po 1000 ton, oborožene z najmodernejšimi bojnimi sredstvi. Jasno je, da se bodo Angleži tudi zaradi tega energično zavzeli za omejitev oboroževanja na morju, ki bi dovelo le do vrtoglavega tekmovalstva, tesar posledica bi bila končno uničenje vseh doseženih pridobitev človeštva. In pri vsem tem je borba s podmornicami pod vsako človeško moralo. S studom se angleško ljudstvo spominja, kako so nemške podmornice zahrbtno zasledovale neoborožene trgovske ladje milje daleč, da so jih nazadnje torpedirale, ne da bi rešile niti enega člena njihovih posadk.

Kakor ugotavlja listi, se čutijo Angleži nezadostno močno predvsem v zraku. V zvezi z vestmi o takojšnji nabavi 500 letal za angleško vojno letalstvo, je objavil »Daily Telegraph« zanimiv članek, v katerem ugotavlja, da se je lotil angleške javnosti čut nesigurnosti, ko je zvedela, da je moč angleškega letalstva mnogo slabša kakor nemškega. List ugotavlja, da se je nemško letalstvo silno razvilo, predvsem zaradi velikih podpor, ki jih je nemška vlada vselej nakazovala civilnemu letalstvu. Predvsem so Nemci dočela nacionalizirali letalsko proizvodnjo in omogočili, da so se gradili vsi mogoči tipi letal od prav navadnega izletniškega do najbolj popolnega in nevarnega letala, ki se vodi s pomočjo brezžičnih naprav. Angleško letalstvo je nazadnje predvsem zaradi tega, ker je imela domača letalska industrija vedno manj dela, vedno manj vojaških naročil in zato tudi prav malo prilika, da bi izpopolnjevala svoje produkte. Predvsem primanjkuje Angliji letal, ki bi brez težav preletela tudi deliške proge. Pričakuje se, da se bodo odgovorni krogi posvetili predvsem rešitvi britanskega letalskega problema. Že Baldwin je v spodnji zbornici izjavil: Velika Britanija že zaradi svojega udeležja in položaja, ki ga uživa med ostalimi državami, v pogledu letalstva ne sme postati inferiornija od Nemčije.

V angleškem parlamentu se pripravljajo na veliko debato o oboroževanju. Za prihodnji četrtak je napovedana razprava o zunanjih političnih vprašanjih. Zunanji minister Simon bo vsekakor poročal o rezultatih konference treh zapadnih velesil v Stresi. Pravijo, da bo posegel v razpravo tudi ministrski predsednik Macdonald, vendar pa so diplomatsko - politična vprašanja zaradi vesti o nemškem oboroževanju malone stopila že v ozadje in pričakujejo splošno, da bodo na bližnjem zasedanju spodnje zbornice govorili predvsem o oboroževanju Nemčije in o protikurznih angleške vlade. Ne dvomno se bo razvila debata o nemškem poročilu glede gradnje 12 velikih z vsemi modernimi bojnimi sredstvi oboroženih podmornic.

Med tem se v Nemčiji borijo z velikim problemom, kako dobiti sirovine za izdelavo orožja, streliva in vojaških tehničnih priprav. Hitler vztraja pri svoji zahtevi, da se mora Nemčija za vsako ceno oborožiti daleč preko stanja v katerem so se nahajale nemške oborožene sile pred vojno; to da celo narodni in narodni socialistični krogi negotavljajo, da je vlada mnogo lažja vojaško organizirala vse nemški narod, kakor pa ji je mogoče organizirati sedaj dobavo sirovin za izdelavo orožja Velika kampanja, ki se je pričela že pred dvema letoma, da se nemški narodni gospodarstva razvijejo, da se Nemčija in da se sirovine nadevajo s svojimi in drugimi umetnimi

dvomljivo, ali se bodo dali lokalizirati. Ne gre tu za samo Litvo, nego za vse baltško obalo in za ravnovesje na vzhodu.

sredstvi, ki se še sedaj z vso dolednostjo izjavi v praksi, je prinesla nove izkušnje, da je tako surogatno gospodarstvo mnogo dražje, kakor pa dobavljanje sirovin iz inozemstva. V posebnih laboratorijih nemških lovov se proučujejo težki problemi, katerih finančni efekt pa niti daleč ni v sorazmerju z morebitno izgubo nemškega zlata, s katerim bi plačevali sirovine, ki bi jih uvažali iz tujine. Gospodarski izvedenci že napovedujejo, da bo Nemčija v kratkem prisiljena opustiti ali pa vsaj znatno izpremeniti svoj gospodarski program.

Angleški komentarji

London, 29. aprila. AA. »Manchester Guardian« trdi, da je nemška vlada uradno sporočila britanski vladi svojo namero, da zgradi več podmornic, njene note pa niso objavili. Nemški demantiji imajo očitno namen preprečiti komentarje in polemiko, zaradi tega pa ni nemško obvestilo nič manj resnično.

Ne ve se, ali so Nemci sporočili to svojo namero tudi drugim velesilam, verjetno pa je, da so obvestili o tem pomorske atašeje v Berlinu.

List pravi dalje, da se še ne ve, ali ima Nemčija še sedaj kaj podmornic. Po njegovi sodbi bo neposredna posledica najnovejšega nemškega koraka, da se bo popolnoma izpremenil položaj na Baltiku, predvsem pa, da se bo začela tudi Rusija oboroževati na morju.

Uradno nemško obvestilo

London, 29. aprila b. Popoldne je angle-

ški državni tajnik za zunanje zadeve v spodnji zbornici izjavil na vprašanje med drugim, da je nemška državna vlada obvestila angleško, da je dala pri raznih ladjedelnih zgraditi 12 podmornic po 250 ton, angleška vlada pa ni bila obveščena o tem, da je Nemčija v Kletu zopet odprla šolo za podmornice.

Poostrena opazovalna služba ob francoski meji

Pariz, 29. aprila w. O ukrepih, ki jih je francosko letalsko ministrstvo uvedlo zaradi ponovnih opazovalnih poletov nemških letal nad francosko mejo ob Renu, so se zvežele še naslednje podrobnosti:

Ob vsej francoski meji je bila uvedena poostrena opazovalna služba. Na letališču v Strassbourgu je bila odredena eskadrila lovskih letal najhitrejših vrste, ki bodo morala preprečiti takšne polete nad francoskim ozemljem in jih v danem primeru tudi z orožjem prisiliti k pristanku.

Konec nemških obveznosti do Društva narodov

Pariz, 29. aprila. AA. Več današnjih listov se bavi s položajem, ki bo nastal po končnem poteku odpovednega roka članstva Nemčije v Društvu narodov glede na to, da od tega trenutka, od 23. oktobra dalje pakt Društva narodov ne bo več obvezen za Nemčijo.

»Jour« opozarja na tesno zvezo med locarnsko pogodbo in paktom Društva na-

rodov in pripominja med drugim, da pravi čl. 2 locarnske pogodbe, da Francije ne bodo smatrali za napadalca, če bi se poslužila pravice, ki ji jo daje čl. 16 pakta Društva narodov. Ta določba je prišla v locarnsko pogodbo na zahtevo Francije, ki je hotela tako dobiti možnost, da po potrebi lahko pomaga svojim prijateljem v vzhodni Evropi. Nemški listi že sedaj izjavljajo, da bo s končnim izstopom Nemčije iz Društva narodov čl. 2 locarnske pogodbe izgubil veljavo. Po tej logiki bi Francijo, če bi prihitela na pomoč Rusiji za primer nemškega napada, morali Italija in Velika Britanija na podlagi drugih določb locarnske pogodbe napasti Francijo. To je več kot drzno modrovanje, nadaljuje »Jour«. Zato nastaja vprašanje, ali hočejo Nemci s takimi argumenti zopet kaj novega izumiti ali pa žele podkrepiti le nekatere kritike locarnskega dogovora, ki se v nekaterih angleških krogih pojavljajo že več let vedno znova.

Tudi »Echo de Paris« naglašja, da bo 23. oktobra s potekom odpovednega roka Nemčija končno prenehala biti članica Društva narodov. Ker od tega dne dalje za Nemčijo ne bodo več veljale določbe pakta Društva narodov, vprašuje, kako bodo zajamčene obveznosti, ki jih je Nemčija prevzela pod okriljem Društva narodov z locarnsko pogodbo. List misli, da se ne sme čakati do 23. oktobra za proučitev tega usodnega političnega vprašanja.

Priprave za letalsko konvencijo

Pariz, 29. aprila. AA. Letalski minister Denain se bo odzval povabilu italijanske vlade in bo prišel v Rim 9. maja.

Reuterjev poročevalec javlja, da bodo za njegovega bivanja v Rimu določili najprej podrobnosti letalske konvencije, ki so jo v načelu sklenili v Stresi, nato pa sestavili načrte za sodelovanje francoskega in italijanskega trgovskega letalstva. Končno bo šlo za poglobitev tehničnega sodelovanja med italijanskim in francoskim letalstvom.

Izpolnitev rumunske vojske

Bukarešta, 29. aprila. Ž. Na včerajšnji seji ministrskega sveta, ki ji je predsedoval kralj Karol, so proučili in odobrili načrt o novi oborožitvi Rumunije. Dobro obveščeni krogi zatrjujejo, da bo Rumunija, če bo ta načrt res izveden do kraja, postala najbolj oborožena država v jugovzhodni Evropi, zlasti pa na Balkanu. Načrte sicer skrbno in ljubosumno čuvajo, vendar pa je javnost zvedela, da je vlada sklenila pogodbo s češkoslovaško tovarno orožja škoda za dobavo orožja v znesku 25 milijonov dolarjev (nad eno milijardo Din).

Abesinija išče pomoči

Milan, 29. aprila. d. Kakt poroča »Corriere della Sera«, je abesinski cesar poslal v Arabijo posebno odposlanstvo, ki naj bi izprošalo od kralja Ibn Sauda pomoč v morebitni vojni z Italijo. Ker se vabitiški kralj ni hotel odločiti za stališče proti Italiji, je abesinska delegacija odpotovala iz Arabije dalje v Evropo.

Priprave za nemški državni praznik 1. maja

Berlin, 29. aprila. w. V arodo 1. maja, na dan državnega praznika nemškega naroda, bo zračni prostor nad mestnim ozemljem Berlina v času od 8. do 15. ure zaprt. V tem času ne bo smelo nobeno letalo razen onih, ki opravljajo redno službo, preleteti tega prostora.

Otvoritev madžarskega parlamenta

Budimpešta, 29. aprila. w. Novoizvoljena poslanska zbornica je imela dopoldne formalno otvoritveno sejo, na kateri sta bila izvoljena samo starostni predsednik in tajništvo. Za starostnega predsednika je bil izvoljen liberalni poslanec Paul Szandor. Po seji poslanske zbornice se je sestala tudi zgornja zbornica. Slovesna otvoritev parlamenta bo jutri.

Avstrijski avtoritativni režim

Dunaj, 29. aprila. AA. Na shodu patriotske fronte je včeraj zvezni kancelar dr. Schuschnigg med drugim dejal, da ima biti patriotska fronta v bodoče nekaj okvir za vse politične javne manifestacije v Avstriji. Vlada nima ničesar zoper razumno in nepristransko kritiko, vendar pa mora v sedanjih razmerah vsaka kritika imeti svoje meje. Vlada ne bo trpela nobene razdalne kritike, ker bi pretirano potrpljenje s protidržavnimi elementi utegnlo postati usodno za Avstrijo. Za dr. Schuschniggom je povzel besedo zvezni podkancelar knez Starhemberg, ki je predvsem naglasil, da ni med njim in zveznim kancelarjem dr. Schuschniggom nobenega načelnega nesoglasja.

Najhitrejša potniško letalo

Berlin, 29. aprila w. Kakor poročajo iz Essena, bo najhitrejša prometno letalo tipa Henckela začelo 1. maja redno obratovati med Essenom, Mülheimom in Hamburgom. Aparat, ki je dobil ime »Bunt-specht«, je pri poizkusnem poletu letel s hitrostjo 418 km na uro.

Poraz BSK v Bukarešti

Bukarešta, 29. aprila. V drugi tekmi, v kateri je BSK nastopil proti enajstoričnemu Venusu, so beograjski gosti izgnili tekmo z 0:2. — V Novem Sadu je danes v prijateljski tekmi nastopil splitski Hajduk, ki je z Vojvodino izgubil igro z 1:2.

Beneški sestanek treh

Madžarska namerava na podunavski konferenci zahtevati pravico do ponovne oborožitve

Rim, 29. aprila d. Dne 4. maja se bodo sestali v Benetkah avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg, madžarski zunanji minister Kanya in italijanski državni podtajnik Suvich, ki bodo razpravljali o pripravah za podunavsko konferenco, posebno o problemih, nastalih v zvezi z udeležbo Madžarske na podunavski konferenci v Rimu. Madžarska misli namreč v glavnem zahtevati, da se revizionistično gibanje in boj za pravice narodnih manjšin ne smatrate za kršitev določbe o nevmešavanju v zadeve tujih držav. Čeprav na programu rimske konference ne bi bil problem zopetne oborožitve Madžarske, misli Madžarska vendarle zahtevati nekako poročilo, da se njen vojaški statut izpremeni. Tako misli izjaviti, da bo konvencijo o nevmešavanju v tuje zadeve podpisala le pogojno, če se ji ne dovolj vsaj minimum na polju zopetne oborožitve.

Dunaj, 29. aprila g. Heimwehrovski list »Oesterreichische Zeitung am Abend« poroča iz vladnih krogov, da bo na sporedu beneške konference zastopnikov Avstrije, Madžarske in Italije samo nameravana pogodba o nevmešavanju in nenapadanju ter označuje kot netočne govorice, da bodo v Benetkah ali Rimu razpravljali o madžarskih revizionističnih željah. Glede enakopravnosti v zadevi uvedbe splošne vojaške dolžnosti, po kateri stremita Avstrija in Madžarska omenja list deklaracijo velesil z dne 11. septembra 1932, s katero so to enakopravnost priznale, in naglašja, da se bo avtomatsko pojavila, ko bosta Madžarska in Avstrija pristopili k nameravanemu varnostnemu sistemu evropskih držav.

Pariz, 29. aprila w. Zunanji minister Laval je danes sprejel italijanskega poslanika Custozzo, s katerim je razpravljaj o pripravah za podunavsko konferenco v Rimu.

Francosko-ruska pogajanja

Rusija stremi predvsem po jasni določitvi obojestranskih pogodbenih obveznosti v skladu z locarnsko pogodbo

Pariz, 29. aprila. w. Francosko-ruska pogajanja so se popoldne nadaljevala. Za jutri je določena važna seja ministrskega sveta, na kateri bo zunanji minister Laval izčrpo poročal o pogajanjih za sklenitev francosko-ruske pogodbe. Pričakuje se, da bo mogel zunanji minister že jutri zjutraj predložiti ministrskemu svetu končno besedilo pogodbe. Ko bo dospel ruski odgovor na predloga, ki so jih Francozi predložili preteklo soboto, se bodo takoj sestali francoski in ruski strokovnjaki.

Moskva, 29. aprila. d. »Tas« poroča iz zanesljivega vira, da v nasprotju z raznimi inozemskimi vestmi pri pogajanjih o francosko-ruski pogodbi vprašanje avtomatske pomoči ni povzročilo nobenih ne-

soglasij. Obe stranki sta bili od vsega početka soglasni, da se mora medsebojna pomoč nuditi na podlagi sklepa sveta Društva narodov. Na ta način bo pogodba v soglasju tudi z locarnskim dogovorom. Rusija stremi predvsem po zagotovitvi popolnih medsebojnih obveznosti in po taki obliki pogodbe, ki bi onemogočila tolmachenje, da je naperjena proti komurkoli, kakor tudi po identičnem pojmovanju obeh podpisnikov o obsegu obojestranskih obveznosti. Zato bi bilo napačno domnevati, da ta stremjenja niso v soglasju z željami francoske vlade in da predstavljajo nepremagljivo oviro za popolno soglasno določitev besedila pogodbe.

Nov zločin nemške čeke

Ugrabljenje nemškega emigranta na češkoslovaški obmejni postaji

Praga, 29. aprila g. Včeraj je nemška tajna policija na češkoslovaško-nemški obmejni postaji v Železni Rudi v čudnih okoliščinah odvedla bivšega nemškega vojaka Lampersbergerja. O senzacionalnem ugrabljenju se poročajo naslednje podrobnosti:

Lampersberger je bil svoječasno član »Reichsbannerja« v Monakovem; ko pa so hitlerjevi prevzeli oblast, je pobegnil na češkoslovaško ozemlje, odkoder je s svojimi sorodniki v Nemčiji vzdrževal živahne stike. Za včeraj je bil dogovorjen sestanek z enim izmed monakovskih sorodnikov na obmejni postaji v Železni Rudi, za katerega je najbrž zvedela nemška tajna policija. Ko je Lampersberger po prihodu bavarskega vlaka čakal na obmejni postaji, so nazkrat planili nanj štirje moški in ga prijel. Med njim in napadalcem je prišlo do divjega ruvanja. Lampersberger se je obupno branil in glasno klical na pomoč. Klice je čul inspektor češkoslovaške finančne straže, ki je prihitel Lam-

persbergerju na pomoč. Člani nemške tajne policije pa so bili v premoči ter so oba moža ukrotili. Lampersbergerja so nato pretepli do krvi in nezavestnega zavlekli neznanomak na nemško ozemlje. Tudi češkoslovaški uradnik je dobil več poškodb in so ga morali spraviti v bolnišnico. Kam so Lampersbergerja odvedli, doslej še niso mogli ugotoviti. Češkoslovaške oblasti so uvedle strogo preiskavo, nakar bodo podzele potrebne diplomatske korake pri nemški vladi.

Razsodišče zaradi afere Jacob

Berlin, 29. aprila AA. Švicarski poslanik je izročil nemški vladi novo noto zaradi ugrabitve novinara Jacoba. Švicarska vlada zahteva v njej sklicanje razsodišča v smislu švicarsko-nemške pogodbe, ker se redni diplomatski postopek ni obnesel. Noto švicarske vlade poudarja vnotič, da so novinarja ugrabili z vednostjo nemških oblasti.

Govor predsednika vlade B. Jevtića v Zagrebu

Ugled Jugoslavije v inozemstvu — Lista združene opozicije — Pogajanja za konkordat so končana

Poročali smo že včeraj o velikem volilnem shodu, ki je bil v nedeljo zvečer v Zagrebu v razstavnih dvoranah tamkajšnjega velešajma. Prvi govornik je bil predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić. V uvodu svojega govora je sporočil pozdrave Sumadije, ki je njegova ožja domovina. Razpravljal je nato o notranjem in zunanjem položaju naše države, kakor in je dopoldne obravnavaj na ljubljanskem shodu. Dotaknil se je tudi stvari, o katerih v Ljubljani ni govoril. Med drugim je izjavil:

Mednarodna veljava Jugoslavije, nujnost njenega obstoja, njene moči in njen pomen za ohranitev mednarodnega miru in reda, njeno zgodovinsko poslanstvo na Balkanu in v srednji Evropi so ji rodile priznanje, s katerim se ujedini jugoslovanski narod nad ponosa. Naša sveta dolžnost je, da rušitve in razdiranja tega »asega nacionalnega in državnega kapitala ne dopustimo. Velik greh bi storil, kdor bi poskušal razdvojiti, kar so najboljši sinovi našega naroda skozi stoletja do danes duhovno in politično ustvarili. Zapomniti si je treba, da se brez jugoslovenske države ali celo proti njej ne more ničesar zgoditi. To so morale bridko preizkusiti že mnoge in velike tuje države. Skrajni je čas, da bi to spoznanje prodrlo tudi med nami.

Sedanja volilna borba nam kaže novaj, ki so ga opazili ne le pri nas, marveč še posebno tudi v inozemstvu. Tudi tisti, ki so vodili leta in leta politiko abstinenec, sodelujejo pri volitvah 5. maja. To bi bilo treba pozdraviti, če bi stopili pred svoje volilce, kakor bi bila njihova dolžnost, z jasnim konstruktivnim programom. Na žalost, temu ni tako. Edino resna je opozicijska lista g. Mačka, ki naj predstavlja tako zvano združeno opozicijo. Toda v čem se je opozicija združila? Kakšen je njen pozitivni program in kdo ga pozna? Vi veste, da je bilo prvo dejanje sedanje kraljevske vlade ukaz o pomolstitvi g. Mačka. Po strašni marsejski tragediji se je moralo omogočiti g. Mačku, naj v prostosti izpravi svojo nacionalno vest in pretehta svoje prejšnje hude napake. Šlo je za to, da prevzame svoj del odgovornosti pred narodom in pred našo narodno zgodovino. Kraljevska vlada je ravnala po svoji politični uvidenosti, vendar se v g. Mačku ni zmotila, ne razočarala.

Drugi del združene opozicije pa je sestavljen iz raznih vrst in brez skupne akcije. Manjka mu vsakega programa. Kakšna in kolikšna je politična in pozitivna vrednost takšne opozicije, ni težko uganiti. Zato se ni čuditi, da v 15 letih našega nacionalnega življenja ni mogla urediti medsebojne odnose svojih načelno zelo omahljivih skupin in zaigrati v naši državi resno vlogo.

Kraljevska vlada bo predložila Narodnemu predstavništvu zakon o organizaciji širokih banovinskih samouprav. To je ena njenih glavnih političnih nalog. Sodobna država je pravna država, v kateri je spoštovanje zakonitosti in zadržanega pravnega reda nedotakljivo načelo. Posebno pa moramo skrbeti, da ustvarimo čim večje možnosti dela in kapitala v naši nerazviti in gospodarsko slabo organizirani državi. Čim več kruha in čim več dela za vse! To naj bo naše geslo v sedanjih hudih tasih brezposelnosti ter socialne in moralne zmede.

V svoji deklaraciji v Narodni skupščini je kraljevska vlada poudarila, da hoče čim pravilneje urediti odnose s katoliško cerkvijo. Srečen sem, da lahko pri tej priliki sporočim, da so pogajanja za konkordat s sveto stolico dokončana. Kolikšne obojestranske koristi in moralnega spokoja za obe strani bo to, ni treba posebej naglašati. Medsebojno neoparjeno nezaupanje, ki je trajalo leta in leta, se bo umaknilo prijateljskim odnosom in sodelovanju.

Kraljevina Jugoslavija je plod stremilanj, trpljenja in življenja mnogoštevilnih pokolenj. Cuvati njeno celoto in krepi njeno edinstvo pa je sveta zaobljuba našega pokolenja. Vse naše sile in vse naša stremiljenja naj gredo k temu cilju.

Govor finančnega ministra

Za predsednikom vlade je govoril finančni minister dr. Milan Stojadinović. Poudaril je, da so vsi gospodarski in finančni strokovnjaki v državi soglasnega mnenja, da je davčna obremenitev v naši državi dosegla višino, preko katere ne more iti. Sedanja vlada je v svoji prvi deklaraciji pred parlamentom tudi sama odprto povedala, da so davki dosegli maksimum in da jih je treba prilagoditi gospodarski moči naroda.

V nadaljnjih svojih izjavah je g. minister med drugim rekel: »So ljudje, ki zahtevajo, naj Narodna banka ne daje dve do tri milijarde bankovcev, pa bo dinar padel, cene kmetijskih proizvodov se bodo dvignile in kmet se bo lahko razdvojil. Toda to je velika zaboda. Pred desetimi leti, ko sem bil prvi finančni minister, je bil dinar mnogo več vreden, kakor danes. Vendar pa je takrat 100 kg pšenice veljalo 500 dinarjev, a danes — vi sami veste to bolje. Vidite torej, da se cene kmetijskih izdelkov niso povečale, čeprav je dinar padel. Ne gre za to, kakšen je kurz dinarja, marveč za to, koliko kmet dobi za svoje prideleke in koliko daje za one, ki jih kupuje. Med tema dvema vrelama cen moramo doseči ravnotežje. In v tem pravcu moramo sistematično delati in sedanja vlada tudi hoče delati.«

»Mi hočemo poživiti vse panoge gospodarske delavnosti. Sem spada tudi sistem velikih javnih del. Od milijardnega kredita, ki je določen za ta dela, se bo znan del porabil ravno za Zagreb in za vse sasko banovino. Vso to ogromno vsoto smo dobili za nizke obresti, po 5 procentov. Da smo mogli to dobiti, smo postavili pod skupno komando štiri velike državne banke: Narodno banko, Hipotekarno banko, Poštno ranilnico in Agrarno banko. Kaj pomembnost komande veste vi sami najbolje, a ste bili na fronti.«

»S to enotno komando, s polnim soglasjem v kraljevski vladi glede vseh gospodarskih vprašanj, bomo gotovo premagali da-

našnjega našega največjega sovražnika, — gospodarsko krizo. Naša zemlja je bogata. Potreba nam je le več potrpežljivosti in medsebojnega razumevanja, malo več aloga, pa bomo vse tegobe današnjih dni lahko prebrodili. Ne smemo se deliti v razne politične skupine, ne v razne bloke. Najprej moramo skrbeti, da bomo lahko živeli, potem pa bomo lahko tudi politizirali in filozofirali. Dokler pa so v naši državi ljudje, ki nimajo vsakdanjega kruha, nimamo pravice načenjati razna politična vprašanja, marveč moramo vsi složiti na to, da imamo, ki nas vodijo, da rešimo ekonomska in socialna vprašanja.«

Volilno gibanje Nemci in volitve

Celjska »Deutsche Zeitung« je priobčila v nedeljo volilni oklic, namenjen nemškimi volilcem v dravski banovini. V oklicu, ki ga je podpisal dr. Lothar Mühleisen, se pozivajo nemški volilci, naj brezposojno dne 5. maja glasujejo za kandidata na listi predsednika vlade g. Jevtića. Posebej še priporočajo oklic, naj Nemci volijo v srezo Dravograd inž. Milana Lenarčiča, v srezo Kočevje dr. Ivana Lovrenčiča, v srezo Maribor levi breg Rudolfa Ogrinca in Karla Frasa in v srezo Konjace Karla Gašpara. Za druge sreze, kjer so tudi vzporedne kandidature na Jevtićevi listi, »Deutsche Zeitung« ne daje nemškimi volilcem nikakih navodil.

V dopisu iz Kočevja poroča jeti list, da so nemški zaupniki na sestanku 18. t. m. soglasno sklenili glasovati za dr. Ivana Lovrenčiča, obenem pa priporočili nemškimi volilcem v črnomeljsem okraju, naj volijo dr. Koceta.

Kandidatski sporazum v kočevskem srezu

Iz Velikih Lašč nam poročajo: Z ozirom na dejstvo, da so se kočevski nemški volilci odločili glasovati samo za kandidata g. dr. Lovrenčiča in bi s tem pri razcepjenosti glasov za listo g. Jevtića oni dobili odločilen vpliv na rezultat volitev v kočevskem srezu, je bil med kandidatom g. Hočevarjem Francem in Arkom Ivanom sklenjen sporazum, po katerem g. Hočevar odstopa od svoje kandidature ter izjavlja, da bo z vsem svojim vplivom deloval na to, da vsi glasovi, ki so bili njemu namenjeni, pridejo v prid g. Arku.

Sporazum je bil sklenjen pisмено ter so ga podpisali g. Hočevar Fran, Joras Anton, Arko Ivan ml., Steblaj Alojzij in Lunder Fr.

Volilni shodi in sestanki

Po srežih je zadnje dni nastalo živahnješe volilno gibanje. Vsi kandidati prireajo sestanke in shode, eni z večjo, drugi z manjšo srečo. Iz mnogostevilno nam došlih poročil moremo zabeležiti le nekaj važnejših volilnih dogodkov.

V celjskem srezu dokazujejo sestanki in shodi dosedanjega poslance Prekoršaka, koliko zaupanja in simpatij za svoje neosebno delo si je ta odlični narodni zastopnik pridobil v vseh krogih prebivalstva. V soboto zvečer sta zborovala gg. Prekoršek in njegov namestnik župan Lorber v Zalcu v nabito polni Robjekovi dvorani in je bil govor g. Prekoršaka, ki je zlasti razpravljal o hmelijskem vprašanju ter problemu regulacije Savinje in njenih pritokov — dva problema, kjer si je g. Prekoršek že dosedaj pridobil velikih zaslug — sprejel s soglasnim odobranjem. Poskus nekih Mačkovih bojnikov, da z razgrajanjem iz svojega »glavnega tabora« motijo shod, je bil v kalu za dušen. V nedeljo sta zborovala gg. Prekoršek in Lorber v Braslovčah, St. Pavlu pri Preboldu in v Vojniku. Tudi tu se je pokazala absolutna premoč zdrave nacionalne kmečke in delavske volje.

V Ptujtu je bil v soboto zvečer velik shod g. Lovra Petovarja, na katerem je poleg kandidata govoril tudi podpredsednik senata g. dr. Ploj. Shod je potekel v najlepšem razpoloženju. G. Petovar je imel že 20 lepo uspešnih shodov in sestankov.

Ker je v ljutomerskem srezu kandidat g. Rajh svojo kandidaturo preklisal, se vrši borba med kandidatom gg. Lukačičem in Skuhalo. Ki sta oba pridno na delu. Namestnik g. Lukačiča je g. Kovac iz Strigove, ki se skupno s kandidatom živahno udeležuje agitacije. Zadnje dni je bilo več volilnih shodov in sestankov g. Lukačiča, tako na Moti, pri Mali Nedelji, pri Sv. Duhu, Kapeli, Veržuju, ki so vsi pokazali, koliko simpatij uživa v srezu ta kandidatura.

V novomeškem srezu se vrši živahna borba med posameznimi kandidati. V nedeljo je bilo širok srezo polno večjih in manjših shodov. Zlasti dobro obiskani in uspešni so shodi kandidata g. Franja Bulca, ki si je pridobil simpatije tudi v Novem mestu. G. Bulc zanje sedaj sadove za svoje energično delo v prid progi St. Janž—Sevnica, za svoje odlično zastopanje interesov naših podeželskih občin in je znan po vseh občinah tudi kot borec za gasilsko stvar. Kmečko prebivalstvo zato s simpatijami spremlja kandidaturu tega pridnega in vestnega svojega človeka.

V kranskem srezu se je situacija precej razčistila. Sestanki dosedanjega poslance g. Lončarja so pokazali, da si je ta zaslužni mož očuval vse simpatije narodnih ljudi in da intrige, ki so se poskušale epeliti, in vplivi, ki deloma nimajo nič opraviti z našo državno in nacionalno politiko, niso uspeli. Dejstvo, da je prevzel namestništvo odlični narodni delavec in ugledni notar g. Sink iz Škofje Loke je znova dokazalo, kako enotne so vrste narodnih ljudi v tem srezu, kjer so prvenstvo po zaslugi gg. kandidata in njegovega namestnika izbrisane vse stare strankarske razlike.

V litjskem srezu se živahno giblje kandidata gg. Lajovic in Mravlje. G. Lajovic ima kot nov človek in domačin mnogo simpatij ter so njegovi sestanki dobro obiskani.

Povodom 1. maja bo v sestankih in shodih nastal odmor in hitro se bo približala volilna nedelja.

Inspekcijsko potovanje bana dr. Puca

Kamnik, 29. aprila d. Ban dr. Puc je danes na svojem inspekcijskem potovanju obiskal kamniški srezo. Številne hiše ob cesti po kateri se je vozil, so imele zastave; postavljenih je bilo več slavolokov in majev. V Trzinu je pozdravil g. bana podžupan g. Pernelj z gasilci in Sokoli, v imenu šolske mladine mu je pa mala šolarka izročila šopek cvetic. V Mengšu se je zbralo mnogo ljudi z gasilci in Sokoli ter narodnimi in kulturnimi organizacijami na čelu. Prvi je g. bana nagovoril župan g. Šušteršič, nato pa župnik g. Sušnik. Dva funta in dekile v narodnih nošah so mu izročili šopek cvetic.

Kamnik sam je svečano sprejel g. bana šolska mladina, razpostavljena na obeh straneh Samčevega prekopa mu je mahal v pozdrav z zastavicami in mu mahal vzklikala. Bana je pozdravil kamniški župan g. Kratner, ki se mu je ban s toplimi besedami zahvalil. Nato je sprejemal na sreskem načelstvu deputacije. Tujsko prometno društvo v Kamniku mu je pri tej priliki izročilo lep album slik iz Kamnika in okolice. Daljše razgovore je imel g. ban z župani, ki so prišli polnoštevilno.

Popoldne se je g. ban odpravil v Gornji grad, tudi na tem potu pozdravljen od prebivalstva.

Gornji grad, 29. aprila d. V Gornji grad je prispel ban dr. Puc ob 16. Pred škofjskim gradom ga je pozdravil župan g. Mermal. Šopek gorskih cvetic mu je bil pozdrav v imenu mladine. Ban se je zahvalil za lepi sprejem z daljšim nagovorom. Navdušeno odobravanje so vzbudile med zbrano množico zlasti njegove besede, da hoče vedno deliti pravico in biti zmerom objektivni in nepristranski.

Najprej je g. ban posetil nadškofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča v škofjskem gradu, nato pa na sreskem načelstvu sprejemal deputacije. Sprejel je tudi vse župane iz sreza. Razpravljal je z njimi med drugim o komasaciji občin, o javnih delih, o pašniških združenjih itd.

Dobrna, 29. aprila d. Nocoj je prispel iz Gornjega grada v Dobrno ban dr. Puc. Na potu mu je priredil sprejem zavedni trg Mozirje. Pred sokoletim domom ga je nagovoril župan g. Goričar ter mu želel dobrodošlico. Ban se mu je prisrčno zahvalil, se nekaj časa razgovarjal s predstavniški organizaciji, nato pa nadaljeval vožnjo proti Dobrni, kjer so ga pred slavolokom sprejeli predstavniki duhovščine, Sokolstva in gasilcev, šolska mladina in precejšnje število domačinov in zbraviliških gostov. Pozdravil ga je upravnik zdravilišča dr. Šter, ki je zlasti prošil za naklonjenost merodajnih činiteljev v zdravilišče. Nato so govorili še gg. župan Dragajnar, dekan Žagar in župnik Urlep, zastopniki Sokolstva itd.

Zvečer sta gasilsko in pevsko društvo v Dobrni priredili na čast g. bana baklado in podokotke.

Kriza Bratovskih skladnic

Intervencija rudarjev pri predsedniku vlade.

Trbovlje, 29. aprila. Včeraj so se vrnili zastopniki naših rudarjev iz Ljubljane, kjer so skupno z delegati drugih rudarskih revirjev intervencirali pri predsedniku vlade g. Bogoljubu Jevtiću v zadevi sanacije bratovskih skladnic. Kakor znano, je tozadevna uredba pripravljena v ministru za šume in rudnike. Nepriznava pa so se pojavile neke zapreke formalnega značaja, zaradi česar uredba še ni bila objavljena. Ker je fin. položaj bratovskih skladnic tak, da nimajo dovolj sredstev za redno izplačilo pokojnin, je deputacija rudarskih delavcev obrazložila predsedniku g. Jevtiću nujno potrebo takojšnje ureditve tega važnega socialnega vprašanja. G. predsednik vlade je z veliko pozornostjo poslušal izvajanja delavskih delegatov ter jim zagotovil, da bo ukrenil potrebno, da se uredba nemudoma objavi. Upati je, da bo to vprašanje že skoro rešeno ter z njim osigurano košek kruha onemoglim rudarjem.

Obisk rumunskih rezervnih oficirjev

Subotica, 29. aprila. n. Danes je prispela iz Bukarešte v Veliko Kikindovo velika delegacija rumunskih rezervnih oficirjev in bojnikov, ki potujejo na Oplenac, da se poklonijo na grobu pokojnega kralja Aleksandra. Delegacija šteje 100 članov. Rumuni potujejo pod vodstvom generala Hresca. Na postaji so jim naši rezervni oficirji in bojniki priredili veličasten sprejem, ki se ga je udeležila tudi ogromna množica ljudstva. Med drugimi so jih na postaji sprejeli tudi mali harmonikarji mariborskega pomladka Rdečega križa, ki so snoci odigrali sijajno opet koncert v največji dvorani v Veliki Kikindi. Rumunski rezervni častniki in bojniki so bili nad lepm sprejemom zelo presenečeni. Vodja malih harmonikarjev g. Vilko Šušteršič jim je moral celo pojasniti, da so otroci iz daljnega Maribora in da potujejo sedaj po domovini, da jo že v mladih letih spoznajo ter z dohodki svojih koncertov pomagajo revni deči. Rumuni so se zelo laskavo izrazili o njihovem znanju in so otroke celo fotografirali, da bi slike objavili rumunski listi.

Mariborski harmonikarji v Senti

Senta, 29. aprila. Zbor malih harmonikarjev mariborskega pomladka Rdečega križa je prispel popoldne v Sento. Ob 16. so priredili koncert za mladino. Dvorana je bila popolnoma razprodana. Zvečer je bil koncert za odrasle. Jutri odpotujejo otroci v Beograd, odkoder se vrnejo v Maribor v sredo ob 17.45. Otroci so vsi zdravi in veseli.

Lastnega sina obglavil

Novska, 29. aprila. n. V vasi Krivaji se je zgodil neobičajen zločin. Kmečki posestnik Jojep Kuharič je nenadoma zblezel. Prišel je iz hiše, zgrabil svojega 8-letnega sina ki se je igral z otroki na dvorišču ga odvedel k tni: mu položil glavo vanjo in vsekal. Nato se je hotel vrniti v hišo, a ga je izidil prihitel in zročil: orožnikom. Odveden je bil v Novsko od tam pe v zagrebško umobolnico.

Morilski napad na gospodinjjo Bogenšperka

Hudo ranjena je 69letna Marija Tomažinova kakih 23 ur ležala v kleti — V polsvesti je kot napadalca označila nekega mladeniča

Litija, 29. aprila

Na slovitom Valvasorjevem gradu Bogenšperku, dobro uro hoda od Litije, se je v nedeljo primeril grozovit zločin, edinstven v kroniki prostranega litijskega sreza. Vse prebivalstvo je razburjeno in nestrpnost čaka, da varnostni organi izsledijo zločinca, ki je na brutalen način segel po življenju graščinske oskrbnice Marije Tomažinove. Vso razmesarjeno je spravil v vodnjak, kjer so jo šele danes opoldne, po več ur trajajočem skrbnem iskanju našli višedo med življenjem in smrtjo in so jo jadno prepeljali v ljubljansko splošno bolnišnico. Čim je bil grozovit zločin odkrit, so litijski orožniki uvedli najvestnejšo preiskavo. Po informacijah našega dopisnika so podrobnosti nenavadnega dogodka naslednje.

Grad Bogenšperk

nekdanj last slavnega našega zgodovinarja barona Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je prav tu s celo vrsto pomočnikov v tišini ustvarjal svoje veliko delo »Slavo vojvodine Kranjske«, je dandanes v posesti kneza Windischgrätzja. Tudi Nj. Vis. knez Pavle je že nekajkrat bil tu v gostih. Seveda pa knežja družina pozimi ne biva na tem gradu, marveč na svojih posestvih na Črčoslovaškem. Šele poleti pride vsa družina semkaj na letovišče. Najavili so pravkar svoj prihod za 1. maj. V ta namen so zadnji čas uslužbenici čistili in pripravljali grajske prostore. Kar je posestva naokrog, je tudi vse skrbno obdelano, saj imajo na gradu potrebne strokovnjake za kmetijstvo, vrtnarstvo in gozdarstvo. Ze dolgo vodi vrhovno gospodinjstvo spretna roka Marije Tomažinove, ki je zdaj postala žrtev zločina. Marija Tomažinova, sestra znane planinarja, bivšega šmarskega župana Ferda Tomažina, je nedavno dopolnila 69. leto. Pri vseh na gradu kakor tudi v okolici je priljubljena zaradi lepega značaja. Upravnik graščinskega veleposestva pa je g. Drogenik.

Ogenj v gradu

Včerajšnje nedeljo so se, kakor običajno ob praznikih, graščinski uslužbenici že zjutraj razšli po sosednjih okolici. Doma so ostali le nujno potrebni posli za službo pri živini. Kar je uslužbenec, itak le redko pridejo v glavno grajsko poslopje, ker so nastanjeni v gospodarskih poslopih pred gradom. Tako je poslednje čase Marija Tomažinova popolnoma sama domovala v gradu. Vhod v grad pa straži močan pes.

Bilo je proti večeru, ko je grajski hlapec opazil, da se vali iz grajske kleti močan dim. Ker se sam ni upal v grad, je po hitel nizdol v pol ure oddaljeno Šmartno, ker je vedel, da je graščinski upravnik gospod Drogenik v neki ondtni gostilni pri taroku. Ves zasopel je hlapec obvestil upravnika o požaru. Industrijec g. Pavle Knaflič, ki je bil tudi v družbi tarokistov, je takoj ponudil svoj avto, da sta se odpeljala na Bogenšperk.

V grajski kleti sta našla le še tlečo slamo, v kateri je bilo čez zimo shranjeno sadje. K sreči so kleti obokane in okna zaprta, zato se ogenj nikakor ni mogel razmahniti.

Gospodinja je izginila

Upravnik in g. Knaflič sta v slutnji zločina začela iskati sledove po gradu. Vse sta pregledala, a ničesar in nikogar nista našla. Posebno čudno pa se jima je zdelo, da ni nikjer gospodinjje Tomažinove. Toda sodila sta, da je morda tuda ona izrabila nedeljo in stopila kam na obisk, njeno odsotnost pa je izkoristil kakšen lopov za obisk gradu in je iz hudobije zažgal.

Ko so se zvečer spet zbrali posli, se je pritožil mali pastir, ki je bil ob nedeljah določen za pomoč v kuhinji, da ni ves dan dobil ničesar jesti. Zjutraj je še videl gospodinjjo, ko pa se je popoldne vrnil s pošto iz Šmartnega, kamor ga je bila poslala, je ni bilo nikjer več v gradu.

Sum, da se je Tomažinovi pripetilo kaj zlega, se je tako bolj in bolj utrjeval in so tudi posli začeli iskati sledove za njo. Na ognjišču so našli ostanke jedil, ki jih je bila pripravila Tomažinova za nedeljsko kosilo. Na mizi je bilo v skledi nekaj olupljenega krompirja, v košarici pa še nekaj čelga. To je kazalo, da je Tomažinova prekinila lupljenje sredi dela. Zaradi teme in že zlasti zato, ker grad nima električne razsvetljave, so iskanje ponoči prekinili. Ko pa so davi spet začeli iskati, so na mah presenečeni našli krvave sledove.

Skrivnostno podzemlje

Zlasti v kuhinji je bilo čitno, da je nekdo po tleh hotel zbrisati odveč maderje. Sledovi so vodili v klet. V polni veri, da je Tomažinova res postala žrtev zagonetnega zločina, so uslužbenici hitro poslali po orožnike. Litijski orožniki pod vodstvom komandirja narednika g. Kolomana Rebernika so uvedli najvestnejšo preiskavo. Poleg ostankov požarne slame v kleti so našli tudi v eni izmed grajskih sob gornjega nadstropja sledove poskušenega požiga. Zločinca je bil prinesel veliko košaro papirja in ga zažgal na parketu. Toda ogenj je bil prešibak, da bi bil zajel les, katerega je le malo osmodil.

Ko so orožniki dalje razgledovali klet, so našli na majhnih vratih, ki vodijo v skrivne kletne grajske prostore, precej dobro opazne krvave prstne odtise. Ta vrata pa so bila zaklenjena. Zato so poklicali iz Šmartna ključavničarskega mojstra g. Kepe Janka, ki je vrata s pomočjo vitrihov previdno odklenil. Orožniki so seveda nadaljevali preiskavo v podzemlju. In ne zaman. Se trije prostori ali prav za prav hodniki so bili omadeževani s krvjo. Troj na vrata po teh hodnikih na so bila takisto skrbno zaklenjena in jih je bilo treba s silo odpreti. Vse to je kazalo, da je zločinca po dvakrat poskušnem požigu »lekel« svoje žrtev do dna grajskega vodnjaka, od katerega vodijo podzemski hodniki.

Med življenjem in smrtjo

Četrta vrata v tem labirintu so posebno debela in skozi nje šele prideš do vode. Debeli so 15 cm in so bila zabita z žebli. Ko so orožniki žeblice odstranili in vrata odprli, jim je udaril naproti hlad. Na prvi pogled ni bilo v vodnjaku nič sumljivega. Šele ko so z žepnimi baterijami osvetlili notranjost vodnjaka in po kamenitih stopnjicah stopili nizdol k vodi, so osupnili:

Opazili so višedo nad vodno površino in zataknjeno na zarjavelem kavlju starih stopnjic — pogrešano staro gospodinjico. Negibna, kakor mrtva je ležala v hladnem prostoru.

Potegnili so jo iz vodnjaka v kletni prostor, kjer so ugotovili, da je v žrtvi zločina še iskra življenja. Hitro so Tomažinovo prenesli v eno izmed grajskih soban, kjer ji je litijski zdravnik dr. Polde Ukmar nudil prvo pomoč. Z zdravnikom je prišel na grad tudi sreski sodnik dr. Janko Karlovšek, ki je dal navodila za nadaljnjo preiskavo in je pregledal ves položaj.

Tomažinova je, kakor je bilo soditi po sledovih, pretrpela strašne muke. Zagonetni napadalec jo je dobesedno skoro zdobil in stolkel. Na vratu je imela močno odprto rano, po glavi, licih, rokah in telesu pa je imela silovite podplutbe, ki so bile prizadejane z močnim tolkalcem.

Orožniki so našli kasneje tudi okrvavljeno britev, ki jo je bil zavrgel zločinca v temen grajski kot, v prostoru pod zemljo pa so našli debelo, robato, vse okrvavljeno poleno.

Prepejana v Ljubljano

Po vnetem prizadevanju skrbnega zdravnika, članov preiskovalne komisije in grajskih uslužbenec se je posrečilo, da so spravili ponesrečeno toliko k sebi, da se je pričela osvoboditi. Sprva je sicer tajila, da bi jo kaj bolelo. Tudi na vprašanje, kdo jo je tako strašno razmesaril, je bolestno odgovarjala, da se z njo vendar ni ničesar zgodilo.

Šele čez čas se je zavedla okrvavljenosti svojega nevarnega stanja. Preiskovalnemu sodniku je kratko očrtala potek dejanja, kakor smo ga že navedli, nato pa je spet padla v globoko nezavest.

Da rešijo žrtev zagonetnega zločina smrti, so takoj zaprosili ljubljansko reševalno postajo za prevoz z rešilnim avtom v Ljubljano. Avto je dospel v Litijo v prvi popoldanski uri. V omedlevici sečela Tomažinova ni zmogla več izdati preiskovalnim organom podrobnosti glede skrivnostnega napadalca. Po dosedanjih ugotovitvah pa je verjetno, da ni bil izvršen.

nikak napad iz koristoljubja

Saj so bili skoro vsi vrednostni predmeti nedotaknjeni in tudi iz sobice grajske gospodinjje ni bilo ničesar odnesenega. Po vseh okoliščinah sodeč pa je moral biti skrivnostni napadalec dobro znan v gradu. Kako neki ni mu bilo sicer mogoče dospeti v grad, kjer čuva vhod pes, ki drugade ne pušča nobenega neznanca v poslopje. Prav tako je razvidno tudi iz napadalčeve poti po zapletenih podkletnih hodnikih, da je moral zločinca prav dobro poznati vse skrite grajske prostore.

Je res prav skrivnost, kakšen mračen nagib je gnal podivjanca k zverinskemu mesarjenju. Saj stara gospodinja je znana kot miroljubna, vestna uslužbenka, ki ni imela nikakega sovražnika.

V teku današnjega dopoldneva so preiskovalni organi, še preden so našli Tomažinovo, zaprosili ljubljansko policijsko direkcijo za kriminalista, daktiloskopa in policijskega psa. Opoldne, ko so našli Tomažinovo, pa so svojo je prošnjo preklicali.

Ranjenka o zločincu

Stanje Marije Tomažinove, ki so jo ljubljanski reševalci ob 13.45 prepeljali z Bogenšperka na kirurški oddelk ljubljanske splošne bolnišnice in ki se je po prizadevanju litijskega banovinskega zdravnika dr. Ukmarja že izprva osvobodila, se je medtem spet poslabšalo in je ranjenka vnovič izgubila zavest, tako da je usoda njenega življenja še zmerom neodločena. Zdravniki in vsi ljudje se kar ne morejo načuditi krepki naravi starke, ki je pri sedemdesetih letih prenesla tako težkeškodbe in ostala pri življenju vkljub temu, da je kakšnih 23 ur ležala v kleti brez vsake pomoči. Ko se ji je za nekaj časa povrnila zavest, je starka z veliko težavo, v pretrganih stavkih govorila o zločincu. Ta naj bi bil neki Leo, komaj 18 let star fant, doma iz Zagorja, ki se je zadnji čas zadrževal po večini pri svoji teti na Javorju pri Stangi in ki je prej služil na gradu kot sluga. Ko je bil še zaposlen na Bogenšperku, se je hotel nekoč na svojo pet izposoditi pri Tomažinovi neko obleko, ki je bila last kneginje Windischgrätzove, češ, da bi jo potreboval za neko prireditve. Tomažinova njegovi prošnji ni ulegla, ker pač ni sama razpolagala z blagom na gradu, in je pozneje zadevo sporočila tudi svoji gosposdarici. Zavorilo te incidenta je bil Leo odpušen. V nedeljo se je domnevno na tistem prikradel na grad ob uri, ko je Bogenšperk najbolj zapuščen, in se je na tako strahoten način masčeval za namišljeno krivico, ki mu je bila storjena.

Vremenska napoved

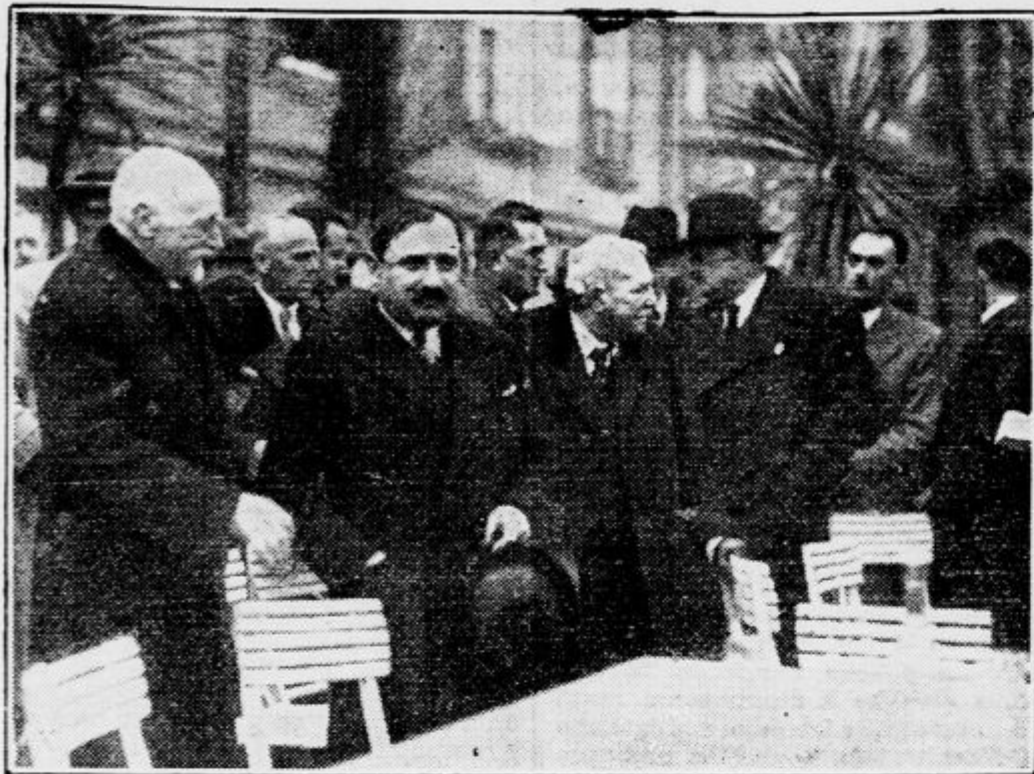
Vremensko stanje 29. t. m.: Ciklon nad vzhodno Evropo, slaba depresija nad Sredozemskim morjem. Visok pritisk drugod. Dež ponekod na zapadu in v srednji Evropi, v Jugoslaviji sredi države. Minimum Mrzle Vode — 2, maksimum Beograd 23.

Novosadska vremenska napoved za torek: Pretežno oblačno, temperatura se bo na severu dvignila.

Zagrebska vremenska napoved za danes:

Naši kraji in ljudje

Predsednik vlade na shodu v Ljubljani

Predsednik g. Bogoljub Jevtić na častni tribuni

Zborovalci na Kongresnem trgu med govorom g. Jevtića

Prof. dr. Gregor Čremošnik

Sarajevo, 29. aprila
Dosedanji knjižničar deželne muzeja v Sarajevu g. dr. Gregor Čremošnik, ki je bil, kakor je »Jutro« že poročalo, izvoljen za izrednega profesorja filozofske fakultete v Skoplju, je izročil svoje posle kustosu g. Sergijevskemu, ki bo vodil knjižnico do imenovanja novega knjižničarja. Profesor dr. Čremošnik bo že maja začel delovati na filozofski fakulteti v Skoplju.

»Jutro« je že poročalo o življenjski poti in deloma tudi o zaslužnem delovanju prof. dr. Čremošnika, ki se je rodil leta 1890. v Polzeli, gimnazijo dovršil v Mariboru, visokošolske studije pa v Gradcu in na Dunaju. Leta 1914. si je pridobil doktorski diplomski list filozofije in zgodovine srednjega veka. Kot profesor je služboval na tržaški realki, leta 1917. pa je postal član sarajevskega inštituta za proučevanje Balkana. Ko je bil ta inštitut ob zaključku svetovne vojne razpuščen, je bil dr. Čremošnik prideljen delovnemu muzeju v Sarajevu. Do teh dni je vodil tam posle knjižničarja in upravitelja zbirke iz srednjega veka.

Ob njegovem vstopu v krog vseučiliških profesorjev naj navedemo še nekaj najpomembnejših dogodkov in uspehov njegovega udejstvovanja. Smatrajoč, da je dubrovniški državni arhiv najvažnejši temelj proučevanja zgodovine južnih Slovanov, je dr. Čremošnik vso svojo pozornost posvetil temu arhivu in njegovo delo je doseglo velika priznanja v domačem in tujem znanstvenem svetu. Dubrovniški arhiv je stalno proučeval do leta 1921. in napisal o njem več pomembnih studij. Tako n. pr. je temeljito opisal trgovske organizacije in denarstvo srednjeveške dubrovniške republike. Sistematično je obdelal najstarejše dokumente do leta 1300. Največji svoj uspeh pa je dosegel, ko je v dubrovniški mestni biblioteki našel nekaj listov važnega sodnega dokumenta iz 13. stoletja, iz katerega je razvidno, da je bila tedaj v Dubrovniku uvedena služba »notarius communis« in da je to službo opravljal neki Ivan Prodančič (Johannes Prodanello), Dubrovčan. Iz dubrovniških arhivov je dobil tudi mnogo podatkov o gospodarskem življenju srednjeveške Srbije in je ta-

ga sodnega dokumenta iz 13. stoletja, iz katerega je razvidno, da je bila tedaj v Dubrovniku uvedena služba »notarius communis« in da je to službo opravljal neki Ivan Prodančič (Johannes Prodanello), Dubrovčan. Iz dubrovniških arhivov je dobil tudi mnogo podatkov o gospodarskem življenju srednjeveške Srbije in je ta-

ko Srbska akademija znanosti z veseljem in priznanjem izdala njegovo delo »Razvoj srbskega denarstva do kralja Milutina«. Akademija ga je že pred tremi leti izvolila za svojega dopisnega člana, izdala pa bo v kratkem tudi njegovo drugo knjigo. Kot muzejski kustos se je dr. Čremošnik mnogo bavil tudi z arheološkimi raziskovanji ter dosegel tudi na tem področju lepe uspehe. Pred petimi leti je izkopal znamenito staro krščansko cerkev v Brezi pri Varešu ter dokazal, da so to cerkev zgradi Gotti, ki so se naselili v Bosni že v prvih stoletjih po Kristusu. Na Stupu pri Sarajevu pa je leta 1931. izkopal staro rimsko kmečko hišo, poleg nje pa je našel

zanimivo in bogato rimsko pokopališče. Ta in še druga njegova odkritja imajo velik pomen za arheologijo in za zgodovino naših krajev.

Slovo generala Cukavca od Ljubljane

Ljubljana, 29. aprila
Ljubljana se je dopoldne na pristočno lep način poslovila od divizijskega generala Vladimirja Cukavca, ki je bil pred kratkim imenovan za pomočnika ministra vojne in mornarice v Beogradu in je danes odpotoval na svoje službeno mesto. Na kolodvoru so se od bivšega divizionarja in njegove gospe med drugimi vzeli slovo ban dr. Puc z gospo, novi komandant dravske divizije divizijski general Peter Nedeljković, predsednik mestne občine dr. Ravničar, generala Jovanović in Pekić z vsemi komandanti polkov, šef vojne delegacije polkovnik Nedeljković, policijski upravnik Kerševan in še vrsta drugih civilnih in vojaških dostojanstvenikov ter narodnih dam. General Cukavac je bival med nami dve leti in je v tem času navezal mnogo intimnih, iskrenih stikov z našim življenjem. Ljubljana in z njo vsa dravska banovina bo ohranila svojega nekdanjega komandanta v najlepšem spominu in bo z enako ljubeznijo in spoštovanjem sledila njegovemu delu zdaj, ko je general Cukavac prevzel eno najvažnejših in obenem najodgovornejših mest za obrambo in pro-speh Jugoslavije.

KAVA HAG vedno prija

Jugoslovanski omladini Aleksandrove univerze

Ljubljana, 29. aprila
Centralni akcijski odbor za organiziranje kongresa jugoslovanskih visokošolcev in edinstvene visokošolske organizacije je izdal poziv, ki navaja med drugim: V maju bo v Ljubljani prvi vsedržavni kongres nacionalne akademske mladine. Ta veliki dogodek v naši omladinski zgodovini je združen s prisego, ki smo jo položili na Oplencu ob grobu mrtvega Vojde. Z njo smo se ponovno zaobljubili slediti Mu na potu, ki nam jo je začrtal v življenju. Kongres naj dokaže našo življenjsko moč, ki je najsilnejša, kadar smo zbrani v njegovem duhu. Naš zbor mora biti za vse vir novih ustvarjalnih sil in naše priprave za dan, ko nam bo kralj Peter II. stopil na čelo.

Vsakdo izmed nas je dolžan, da se pripravi na ta zgodovinski zbor. Vsakdo naj vedno in povsod požrtvovalno vrši svojo dolžnost, da bo Ljubljana, zlasti pa univerza po svojem resničnem licu izpričevala svojo moralno upravičenost, biti kraj, kjer so se polagali temelji novemu organiziranemu poletu združene jugoslovanske omladine. V petek 3. maja bo ob 20. v areni Narodnega doma za vse nacionaliste Aleksandrove univerze obvezen sestanek. Razdelili si bomo še zadnja dela.

Odbor se obrača tudi na ljubljansko nacionalno javnost, da mu gre pri preskrbi prenočišč udeležencev na roko. Prosi, da na razpolago vsa možna privatna prenočišča ter jih javi centralnemu akcijskemu odboru pisмено (Tomanova ulica 3) ali telefonično (2974) točen naslov in število prenočišč. Prenočišča naj bodo prosta od vseheta 10. do štetega 13. maja. Vsaka ugodna rešitev te prošnje naj se javi najkasneje do 1. maja.

Neobičajna slava Slovenca v Chicagu

Chicago, konec aprila
V Ameriki živi ogromno število brezposelnih delavcev od javnih podpor (relifa) in so listi iz vseh mest polni poročil o ljudeh, ki so »prišli na relif in živijo od njega«. Številke od izdanih javnih podporah so najzanesljivejše merilo krize, ki jo preživlja Amerika. Zaradi javne podpore ali relifa si je sedaj v Chicagu pridobil slovenski rojak John Turčič redko popularnost. Največji list »Journal« je napisal o tem možu daljši članek. Turčiča je označil za izrednega poštenjaka, ki bi ga lahko grški

nih sedežih, s katerimi je Ljubljana pozdravila svoje goste, iskali kaj več kot znak neugodnega časa in nedostojne brezbriznosti tistih, ki jim je kriza samo dobro opravičilo za izmikanje kulturnim dolžnostim.

Za jugoslovansko turnejo je »Opus« izdal v češčini in srbohrvaščini natanjen program. Prevod čeških tekstov je slab. Višek je dosegel prevajalec v opazki o skladatelju dr. Emilu Axmanu, »ki da je tipično ograničeno bičje« v češki glasbeni umetnosti. Skladatelju nežne »Ukolébačke« bodi v zadoščenje, da smo ga spoznali za vse kaj drugega kot »ograničeno bičje«. »Ograničeno« je seveda prevajalčevo znanje srbohrvaščine.

Vladimir Skrbinšek v ljubljanski drami

V sredo, dne 1. maja, gostuje v dr. Sorlija drami »Blodnji ognji« igralec in režiser mariborskega gledališča gosp. Vladimir Skrbinšek. Igral bo vlogo sina Dušana, ki jo je kreiral že v Mariboru, kjer je tudi režiral to dramo. Našla je prav kakor pri nas živahen odmev pri občinstvu. Gosp. Vladimir Skrbinšek je pričel igralsko kariero pred dobrih desetimi leti ter je nedavno proslavil svojo obletnico v mariborskem gledališču kot Hamlet. Prvič je nastopil pri nas v duhoviti Wiedovi kome-

modrijan Diogen pri bolem dnevu iskal s lučjo.

Pred dvema letoma je bil John Turčič prisiljen, da je dasi skrajno nerad, šel na relif. Kakor hitro pa je prišel do skromnega zaslužka, ki ni bil niti stalen, se ni več priklasil za podpojo. Zdaj po dveh letih je spet prišel na relifni urad toda ne s takim namenom kakor milijon drugih. Prinesel je namreč 56 dolarjev ter jih položil uradniku na mizo. Pojasnil je namreč, da je ta znesek prejel od relifa in da ga zdaj vrača, ko je dobil delo. Uradniki so ostrmeli od začudenja, John pa je ponosno odkorakal iz urada. Listi, ki hvalijo njegovo izredno poštenost, so objavili tudi njegovo sliko.

Zadnja pot inž. Cihelke

Zagorje, 29. aprila
Nagla smrt spoštovanega vodje rudarskega glavarstva v Ljubljani g. inž. Bohumila Cihelke je vse prebivalstvo globoko potrla. Pokojnik se je med svojim službovanjem pri rudniku v Zagorju priljubil pri vseh slojih prebivalstva. In ko se je poročil s hčerko uglednega narodnjaka in trgovca pokojnega g. Cimermana, je postal sploh nekako član zagorske občine. Kadar je bil v Zagorju, je bil v Zagorju in, ko ga je pred leti mučila bolezen, je tudi v Zagorju iskal uteh. Najtesneje vezan na kraj je želel tudi, da počiva v grobnici staršev svoje soproge.

Velika udeležba pri pogrebu je najboljša pričala, kako mu je Zagorje vračalo ljubezen in simpatije. V pogrebnem sprevodu so bili zastopani vsi uradi, vsa podjetja in organizacije, tvorilo pa ga je tudi mnogoštevilno občinstvo. Poleg ljubljanske univerze, ki sta jo zastopala profesorja gg. inž. Gostiša in inž. Pehani, ter rudarske šole v Celju, ki jo je zastopal njen ravnatelj g. Ferjančič, so bila častno zastopana vsa rudniška podjetja v Sloveniji in Bratovska skladnica. Iz vseh rudnikov so prišli na pogreb tudi inženjerji, uradniki in rudarji, ki so nastopili po tradiciji rudarskega pogreba v uniformah in z lučmi. Rudarsko svetliko so spustili tudi v pokojnikovo zadnje bivališče.

Pokojni inž. Cihelka bo ostal v Zagorju pri vsem prebivalstvu v blagem spominu.

Požar na Primskovem

Kranj, 29. aprila
Na Primskovem je danes ponoči spet gorelo. Ogenj je uničil domačijo posestnika Nežke Staretove v zgornjem delu vasi blizu Jezerske ceste. Po domače so pravi pri Gofarju. Domačija je obstojala iz hiše in hleva, vse zidano in krito z opeko, ter iz lesene šupe in drvarnice. Goreti je začelo kmalu po polnoči v šupi in je ogenj prvi opazil posestnikov sin Anton Grašič, ki je alarmiral vaščane in cerkovnika, da je zvonil plat zvona.

Posestnica ni vedela, da gori hiša, in so jo šele vaščani pravočasno zbudili. Na pomoč so prihiteli vaščani in domači gasilci, ki so iz hiše rešili pohištvo. Zgorela je šupa, ostrešje na hlevu in hiši, drvarnica z drvmi ter precej orodja, med katerim je bilo tudi ono, ki so ga imeli tam shranjene zidarji gospodarskega doma. Škoda je precejšnja, zavarovalnica pa prav nizka. Na Primskovem je v kratkem času to že drugi požar.

Uboj pri Polšniku

Polšnik, 28. aprila
V Mamolu, majhni vasi pri Polšniku, je bila včeraj dvojna poroka. Poročila sta se litjski obrtnik Brlot in neki Smarčan z dvema sestrama Kramerjevima. Zaradi tega se je zbralo tam precej ljudi in več fanov iz raznih vasi. Pijača je razvela duhove in nastal je prepir, v teku katerega sta se spopadla posestnikov sin Ivan Vodenik iz Polšnika in posestnikov sin Albert Sedevec iz Preske. V prepiru je Vodenik — baje v silobranu — potegnil nož in sunil z njim Sedeveča v desno stran vratu, da mu je prerezal žilo dovodnico in je nesrečnež takoj nato izkrevljal. Mladega fanta so položili na mrtvaški oder pri Potiskovih, o zločinu pa so bili obveščeni orožniki na Polšniku.

Včeraj jutraj je orožniški komandir

Anton Velikonja Vodenika, ki je po uboju pobegnil, aretirali in pripeljali na orožniško stano. Danes popoldne je bila sodna obdukcija trupla pokojnega Sedeveča. Sodno komisijo so tvorili sodnik Pevelič, zdravnik dr. Ukmar in zapisničar Pečnik. Uboj je zelo razburil mirno prebivalstvo litjske okolice.

Strahovalci Haloz pod ključem

Ptuj, 29. aprila
Razen pobojev, pretepev in drugih izgrediv so se vršile v zadnjem času v Halozah tudi številne tatvine in vlomi, ki jih je izvrševala večja nepoštena družba. Vlomi so vdrali v vinske kleti, ki stojijo na samem, openili pa so tudi več stanovanjskih hiš. Vlomi so se vrstili že od lankega septembra. Prva žrtev tatinske družbe je bil posestnik Jernej Sakelšek na Poljanskem, kateremu so izropali vinske klet. Največ vlomov je bilo letos v marcu v Stanečki vasi, v Stogovcih in Skopljaku. Posebno drzen je bil vlom v hišo g. Ploholove iz Ptuja v Dolenji. Zlikovci so odnesli skoraj vso posteljnino, perilo, jedilno orodje in mnogo drugih predmetov.

Vestno zasledovanje orožnikov iz Ptujске gore je imelo uspeh in je nevarna vlomilska družba, ki jo je tvorilo 12 oseb, med njimi tudi nekaj žensk, že pod ključem. Sest članov tolpe so že odvedli v zapore ptujskega sodišča, o krivdi ostalih pa orožniki še poizvedujejo.

Temno ozadje Julija Kaufmanna

Mož št. 84.502 iz kaznišnice Albany v Newyorku

Ljubljana, 29. aprila
Kakor je pokazala podrobna policijska preiskava, je ameriški pustolovec Julij Kaufmann, ki so ga v soboto dopoldne, kakor je že »Jutro« na kratko zabeležilo, aretirali v Trstu v hotelu S-voy, dopotoval z Dunaja v Italijo preko Maribora, Ljubljane in Rakeka. Tržaški policiji so ga izdali gostje, ki so v praksi dnevnikih videli njegovo sliko in so takoj prepoznali njegovo samozavestno, markantno postavo v hotelski avli. Kakor kažejo vsa znamenja, mora biti Julij Kaufmann v resnici pustolovec in slepar nenavadnega kalibra. Ko je došel v Trst, je imel več skrivnostnih telefonskih razgovorov z raznimi mesti v Nemčiji in pa z Antwerpom, kar da je slutiti, da je v zvezi s kakšno večjo pustolovsko organizacijo. Vsi znaki potrjujejo sum, ki se je vzbudil praški policiji že od vsega početka, da gre za sleparja, ki se ukvarja tudi s trgovino s dekleti in je s tem v zvezi tudi njegova nagla poroka z gđ. Mimi Hanlova. Zanimivo je, da je Kaufmann iz Prage odpotoval s potnim listom, v katerega je sam nalepil tudi fotografijo svoje mlade žene in ponaredil pečate praškega ameriškega konzulata, v Trstu pa se je predstavil s potnim listom, v katerem slike njegove žene ni več. Mimi Hanlova je na policiji izpovedala, da se svojim staršem ni oglašala zato, ker ji Kaufmann tega ni dovolil.

Praška policija je prišla med tem že do odkritja, ki kaže velikega, izredno prevejanega pustolovca tudi v zanimivi človeški luči. V svojem praškem hotelu je Kaufmann pustil za seboj malovreden kovčeg z razno šaro, med katero je policija našla tudi polno rabljenega kopirnega papirja. S pomočjo fotografije so detektivji dognali, da je Kaufmann rabil ta papir pri tipkanju pisma, naslovljenega upravi jetnišnice Albany v Newyorku, ki ga je iz neznanih razlogov napravil v dveh izvodih. V pismu se Julij Kaufmann predstavlja kaznišnici kot njen bivši kaznjenež številka 84.502 in prosi upravo oproščenja, da ni mogel držati dane besede in da je zavoljo tega moral Newyork zapustiti. Iz teh besed sklepa policija, da je bil Julij Kaufmann že v Ameriki obsojen zaradi sleparije s čeki, pa je bil pozneje pogojno izpuščen, a je že v Ameriki vnovič zapadel svojim starim grehom. Državno pravdnništvo v Pragi bo zahtevalo njegovo izročitev.

Knjige Goriške Matice

Za slovensko štivo v Italiji skrbita predvsem Goriška Matica in Goriška Mohorjeva družba. Te knjige so nam tem dražje, ker izhajajo v posebnih razmerah — saj letos cenzura ni dovolila, da bi omenjeni družbi izdali tudi svoj običajni koledar.

Goriška Matica je izdala za letošnje leto tri knjige v enakem formatu male osmerke, ki jih označuje tuja označba založbe »Unione Editoriale Goriziana«.

Ferdo Plemič je napisal novelo »Pokrono, dekle in vino« (100 st.), ki zastopa v letošnjem izdanku izvirno pripovedno produkcijo. Povest je humorističnega značaja, dasi je njena snov zajeta iz zgodovine, ozadje ji namreč tvori boj za investituro. Nemški cesar Henrik V. notuje v Rim, kjer naj bi ga papež Paskal II. kronal. Cesarja spremlja opat, potomec bogataške rodbine Fuggerjev, ki mu je v največje veselje dobro vino, katero mu išče po italijanskih mestih vitez in pevec Konrad. Segavi opat zabava svojo družbo z latinskimi reki, njegov spremljevalec pa predstavlja viteza, ki išče v Italiji deklet, jo najde, a mu jo vojni napad odmakne. Ves zagrenjen spremlja opata iz Italije proti Nemčiji. Ko je v neki gostilni opat umrl, je postal Konrad samostojen, ker se ga je njegov gospod spomnil v svoji oporoki. S tem je povest zaključena, ker se je izgubila sled za Konradom. — In to je bržkone edina škoda na tej povesti, končuje pisatelj s nalivno romantično ironijo

KULTURNI PREGLED

Ljubljanski koncert »Opusa«

Ob zaključku svoje turneje po Jugoslaviji je dne 27. t. m. nastopil v kazinski dvorani pevski zbor »Opus« iz Brna. Izvajal je pod taktirko pevovodje prof. V. Steinmanna prikupno izbrani program, ki je obsegal poleg narodnih motivov nekatere starejše reprezentativne zborovske skladbe, kakor je n. pr. znana Smetanova »Pesem na morju«, pa tudi primere iz sodobne glasbene produkcije od Janáčka do Vornáčka.

Zbor »Opus« je seriozen glasbeni korpus, ki ne le v domovini, marveč tudi v tujini dostojno predstavlja stari sloves češke glasbe. Razpolaga s krasnim glasovnim materialom, ki kaže obeležje trdnost utemeljene in v subtilne odtone razvite pevske kulture. Disciplinirani in zelo muzikalni zbor vodi večša kora dirigenta prof. V. Steinmanna, ki s svojo prodorno interpretacijsko metodo in inteligentnim, obenem pa živahnim dirigiranjem takisto častno zastopa narod, ki ima poleg velikih skladateljev tudi velike reproduktivne umetnike, dirigente in glasbene pedagoge.

Koncert se je pričel z jugoslovansko državno himno, ki ji je učiteljski pevski zbor

z galerije odvrnil češkoslovaško himno. Občinstvo, ki je pri vsaki priliki prirejalo simpatičnemu zboru navdušene ovacije, je seveda najhvalevnejše kvitiralo narodne motive, dasi sta se glasovna kultura in visoka pevska tehnika zbora najpopolnejše razmahnili baš v modernih skladbah Janáčka, Křičke in Vornáčka. Iz jugoslovanske zborovske literature so pevci zapeli novo skladbo Ant. Dobronića, ki jo je skladatelj poklonil »Opusu«. Izredno so ugledi z Gotovčev »Ponudbo dragoga«. Ob koncu so morali ustreči silovitemu aplavzu občinstva in dodati še tri pesmi, med njimi slovečo »Teče voda, teče«, v kateri se je s simpatično barvanim glasom odlikoval solist A. Koreček.

Skratka: bil je lep večer češke pesmi, kakor ga ne bomo doživeli tako kmalu. Zaka finančni neuspeh turneje »Opusa« po Jugoslaviji utegne svarilno vplivati na druga češka društva. Kakorkoli uvažujemo za ljubljanske razmere nedvomno hudo neugoden dan koncerta, mislimo vendar, da bi naše občinstvo lahko tudi ob koncu meseca napolnilo vsaj kazinsko dvorano. Z druge strani pa bi šli predaleč, če bi v praz-

Naš gost je eden najodličnejših režiserjev in igrancev mariborskega gledališča. Mariborska kritika označuje njegove dramske, operne in operetne režije za vzorne. Z gostovanjem bo imela naša publika priložnost spoznati najizrazitejšega predstavnika mariborskega ansambla.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Globoko znižane cene!

Danes premiera

Slavna

DOROTEA WIECK
v prekrasnem vefilmu

Sodeluje mala bebica

Le Roy

Predstave ob 4., 7.1/2 in 9.1/2 uri. — Predprodaja vstopnic od 11.—1/2 13. ure.
REZERVIRAJTE VSTOPNICE!

Domače vesti

• Univ. prof. dr. A. Melik — član češkoslovaškega geografskega društva, češkoslovaško geografsko društvo v Pragi je dne 1. izvolilo za svojega dopisnega člana našega odličnega znanstvenika univ. prof. dr. Antona Melika.

• Nacionalna ura radia. O tragediji Zrinskega in Frankopana, hrvatskih junakov in mučnikov, ki sta bila justicirana 30. aprila 1671. v Dunajskem Novem mestu, bo predaval danes prof. dr. Ferdo Šišić. Prenos iz Zagreba.

• Učitelj za rumunsko narodno manjščino. Kakor znano, je bil že v začetku šol. leta sklenjen med našo in rumunsko vlado kulturni sporazum, po katerem dobijo rumunske manjšine, naseljene na našem ozemlju v vzhodnem delu Banata, učiteljske v Vrhu, realno gimnazijo, če bo za posamezne razrede po 20 učencev rumunske narodnosti, ter odgovarjajoče število osnovnih šol. Rumunske osnovne šole so bile odprte že v začetku šolskega leta. Za vse te šole je potrebno 80 učnih moči, ki bodo te dni prispale iz Rumunije v Banat in nastopile službo.

• Novo veliko jezero pri Kalinoviku. Planinci so prinesli v Sarajevu vest, da je reka Neretva 40 km od Kalinovika napravila v gorah veliko jezero. To novo jezero, ki je dolgo blizu 3 km je nastalo zaradi razmikanja tal. Sarajevsko planinsko društvo »Priatelj prirode« je organiziralo izlet v okolice Kalinovika ter povabilo nanj nekatere znanstvenike, ki bodo podali točno poročilo o nastanku novega jezera.

SPOMENIKI

lepi, moderni po nizki ceni pri trvdiki

Franjo KUNOVAR

Sv. Križ — Ljubljana

Zahtevajte album.

Telef. 27-87

• Smrt predsednika Jugoslovenskega dermatološkega društva. Včeraj so v Beogradu z velikimi častmi položili k večnemu počitku profesorja dr. Gjordija Gjorgjevića, upravnika dermatovenerološke klinike v Beogradu, ki je umrl v Arandjelovcu. Njegovo truplo so prepeljali v Beograd ter ga po želji dijakov položili na mrtvaški oder v amfiteatru anatomskega inštituta. Profesor dr. Gjorgjević se je rodil leta 1885. v Grubišnem polju, po dovršenih medicinskih študijah je več let deloval na patološko-anatomskem inštitutu na Dunaju, leta 1912. pa se je preselil v Zagreb. Za profesorja medicinske fakultete v Beogradu pa je bil imenovan leta 1919. V svojem znanstvenem delovanju se je posvetil zlasti proučevanju veneričnih bolezni in svedočilo o tem tudi mnogoštevilne njegove razprave v domačih in tujih publikacijah. Bil je soustanovitelj zveze slovenskih dermatologov, častni in dopisni član mnogih inozemskih znanstvenih ustanov in združenj, sodrnik mnogih domačih in tujih znanstvenih listov ter predsednik Jugoslovenskega dermatovenerološkega društva. Njegova prerana smrt je hudo zadelo beograjsko univerzo in našo znanost.

• Najpopularnejši gostilničar v Zlatarju je umrl. V Zlatarju je podlegel hudi bolezni 53letni gostilničar Josip Reich, ki je bil doma iz Maribora, a je že od mladih let živel v Zlatarju ter se tam popolnoma udal. Sprva je imel v najem restavracijo v raznih letovističnih in kopališčih Hrvatskega Zagorja, pred nekaj leti pa je prevzel promenadno restavracijo v Zlatarju. Velik ugled si je pridobil kot strokovnjak v svoji obrti, postal pa je tudi najpopularnejši prebivalec Zlatarja zaradi svoje dobrodošnosti in šegavosti.

• Zanimiv spor za milijonsko dedščino. Lani novembra je umrl v Kosovski Mitrovici večkratni milijonar Gligorije Dabro-

vić. Ko so odprli oporoko, so našli, da je vse imetje zapustil svojemu nečaku Mirku Daboviću, dočim ostali ravno taki sorodniki niso dobili nič. Zato so vložili tožbo za zahtevo, da se oporoka razveljavi. Oporoka je bila s strojem pisana in je bila sodno potrjena v Beogradu, toda nista je predložili v potrdilo dve sodišču znani priči, temveč človek, ki se je legitimiral

Pride rusko - sovjetski
velefilm
VIHAR

z neko legitimacijo. Sodišče je dejanski razveljavilo oporoko tudi že v poslednji stopnji in Mirko Daboviću zavrnilo na civilnopravno pot. Obenem pa se je sedaj tudi sprožilo vprašanje, ali je pokojni bogataš umrl naravne smrti. Bolehal je namreč več let za neko notranjo boleznijo in se je lani zdravil v nekem beograjskem sanatoriju, kjer se je zelo opomogel, nakar ga je Mirko Dabović s svojo pregovorilo, da se je vrnil v Kosovsko Mitrovico, kjer so ga zdravili z nekimi mazaškimi zdravili in ga, kakor se trdi v sedanjih ovadbi, najbrž zastropili z njimi, da je umrl kmalu po svoji vrnitvi iz Beograda. V ovadbi se zahteva, da se v tem pogledu uvede sodna preiskava. Gre pa za milijonsko dedščino.

• Varstvo Siska pred poplavlami. Vodna zadruga v Sisku je na svojem običnem zboru sprejela načrte varnostnih naprav pred poplavlami, ki jih bo treba izvesti še v tekočem letu. Dela bodo izvršili v etapah, kakor bodo pač na razpolago denarna sredstva. Največjo nevarnost za mesto predstavljajo pomanjkljivi in razpadajoči saveki nasip. Primer, ki se je pozimi pripetil v vasi Bukovju, je značilen. Tam je saveki nasip razpadel vertikalno v dolžini 60 m, ker je popustil pod njim pesek. Načrt obrambe Siska pred poplavlami predvideva v prvi vrsti zgradbo dolgega in visokega nasipa skozi vas Galdovo in so samo za ta nasip izračunani stroški na 390.000 Din.

• Planina Vogel je še vedno vsa v obilju zime. Pred dnevi je zapadlo še 20 cm novega snega. Z lepimi pomladanskimi dnevi smo dobili tudi mrzle noči, tako da čez noč smrzne, dopoldensko sonce ga pa kmalu spremeni v dober zrnovec, ki je za smuko najboljši. Skalaški dom na Voglu je vedno prvovrstno oskrbovan.

• Skrbno varstvo mlečnih zob je v interesu splošne zobne nege. Mladina obvaruje svoje zobe najbolje z dnevno večkratno nego z Odolovo zobno vodo, ki je anti-septična, prijetnega okusa, aromatična ter tvori tudi več ur po uporabi najboljšo

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
v Siskl. — Telefon 33-87

VELIKA LEHARJEVA OPERETA

CARJEVIČ

M. Eggert, H. Söhnker

Erika Bos, Otto Walburg

V dopolnilno nov Foxov zvočni tednik

Predstave

v torek, sredo in četrtek ob 7. in 9.

V soboto premiera:

DONSKI KOZAKI

Don Jose Mojica.

varstvo zob, ust in bezgavk. Odol je koncentrirana ustna voda in zadostuje že nekaj kapljic. Varčno se uporablja in je zaradi tega tudi poceni.

• Eno srce — ena radenska!
• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— 60 letnica stavbenika Ivana Ogrina. V človeškem življenju se pač redkokdaj zgodi, da bi se na isti dan v istem kraju rodila dva človeka enakega rodbinskega imena, ki jima po vrhu vzdezeno se enako krstno ime, 28. aprila 1875. pa se je ta primer vendarle zgodil na Stari Vrhniški. Istega dne, ko je bil rojen ugledni trgovec Ivan Ogrin v Lavrice, o čigar 60 letnici smo poročali v nedeljo, se je spoštovanemu zidarskemu mojstru Ogrinu na Stari Vrhniški narodil sin Ivan, ki je pozneje kakor njegov imenjak odšel v Južno Ameriko in si tam po očetovem vzgledu uredil lepo zidarsko podjetje. V Ameriki se je poročil z Marjo Levarjevo iz Cerknice. Leta 1900. pa se je vrnil v domovino, kjer se je še strokovno izpopolnil in izšolal ter pozneje napravil tudi stavbeniški izpit. V Ljubljani je g. Ivan Ogrin kmalu zaslovel kot dober in soliden stavbenik in je mnogo gradil v mestu in na deželi. Od številnih večjih stavb, ki jih je izvršil, so posebej omembe vredne palače Zadržne gošpodarske banke, Vzajemne posojilnice in Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Nekaj časa je počeval tudi na tehniški srednji šoli, posebno živahno delavost pa je razvil kot strokovni organizator. Okrog 20 let je bil svetnik Zbornice za TOI in okoli 12 let njen podpredsednik ter je po smrti predsednika Kneza nekaj časa sam vodil predsedniške posle. Kot predsednik obrtnega odeska Zbornice za TOI je ustanovil Zavod za pospeševanje obrti. Po vojni je bil član likvidacijske komisije deželne odbora in predsednik stvarne demobilizacije. Kakor vsem gospodarsko podjetnim ljudem kriza tudi njemu ni prizanesla, vkljub 60 letom pa je stavbenik Ogrin še zmerom svež, poln načrtov in krepke volje za delo.

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer
velefilm iz džungle

Kralj džungle

Velika senzacija za staro in mlado
Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

u— Družabni večeri, ki jih vsako leto prireja Klub primorskih akademikov, so gotovo ostali številnim posetnikom v najprijetnejšem spominu. Letošnja prireditel, ki se bo vršila 11. maja v Kazini pa bo navdušila vse. Poleg programa, ki je skrbno izbran, bo še mnogo drugega in vsega. Pridite vsi, če le mogoče v narodnih nošah.

u— V proslavo materinskega dne bo v sredo 8. maja v veliki unijski dvorani koncert z izbranimi sopranom. Na to prireditelje že danes opozarjamo, podrobnosti sledi.

u— Vstopnice za Chopinov večer, katerega priredi Glasbena Matica v petek 3. maja ob 20. v Hubičevi dvorani Glasbene Maticе v Voglu v proslavo 125letnice rojstva slavnega skladatelja Friderika Chopina, so že v predprodaji v knjigarni Glasbene Maticе. Cena sedežem 10 Din, stojščica 5 Din. O sporedu jutri.

u— Občni zbor Slavističnega društva v Ljubljani bo šele v nedeljo 19. maja ob 10. dopoldne v Slovanskem seminarju.

u— Novi grobovi. V Ljubljani so umrli: upok. sodni pisarniški višji oficial g. Ignacij Lampič, star 82 let, pogreb danes ob 17; vdova železniškega uslužbenca gospe Marija Svetič, ki jo bodo položili k večnemu počitku jutri ob 17, in soprega državnega uslužbenca gospe Marija Vasičeva, ki jo bodo pokopali jutri ob pol 16. uri. — Pokojnim blag spomin, žalujčim iskreno sožalje!

u— Naval v bolnišnici. Včeraj je dobila obča državna bolnišnica nenavadno veliko novih pacientov, kar priča, da je bilo na zadnjo solčno nedeljo v aprilu mnogo živahnega vrvenja v mestu in po deželi. Kakor se to rado zgodi ob ponedeljkih, so iz raznih krajev pripeljali na kirurški oddelek več ranjenecov, ki so postali žrtve fantovskih pretepotov na vasi in zabrtih nočnih napadov, ki niso zadnje čase ne v Ljubljani, ne drugod nobena redkost. Med drugimi županecenci so pripeljali v bolnišnico tudi 57 letno vlakovodno ženo Terezijo Netzerjevo iz Medvedove ulice, ki jo je na gorenskem kolodvoru zagrabil vlak in jo potegnil za seboj, da je dobila več poškodb na glavi, in pa 23letnega čevlarskega pomočnika Ljubeza Valanta iz Černivca pri Mošnjah na Gorenskem, ki ga je na cesti pri Radovičah podrl avtomobil. Pogoste so v zadnjem času tudi nesreče otrok, ki so deležni premalo skrbnega varstva. Iz Zamostca pri Sotražici so pripeljali na kirurški oddelek komaj 19

Zvočni kino Ideal

Samo še danes ob 4., 7. in 9.15
smeh, petje, šala in zabava v filmu

Izsiljevalke

Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

mesecov starega Maročevega Milančeka, ki je v kuhinji svrnil velik lonec kropa nase in se hudo oparil po obrazu, životu in rokah.

u— Kako se je izvršila ugrabitev Lindberghovega otroka. Gotovo je bila ta ugrabitev največja senzacija za Ameriko, ker je bil otrok sin narodnega junaka, ki je prvi preletel Ocean. Vsa Amerika je iskala otroka. Sleherni si je štel v svojo dožnost pomagati pri zasledovanju zločinca. Naposled so vendar izsledili zločinca. Kako se je to zgodilo in končalo, nam pokaže Dorothea Wieck v svojem filmu »Ukradli so ji otroka«, sodeluje tudi najmlajša filmska igralka bebica Le Roy.

u— Še en svetovni popotnik. Topli pomladni vetrovi so napotili proti jugu množico vsake vrste svetovnih potnikov, ki iščejo boljše sreče v tujih in dovojenih, včasih po krivih potih, in tako je tudi ljubljanska policija zadnje dni že parkrat imela opravka z nezaklenimi gosti, ki tako pogosto zabredejo v Ljubljano pač zato, ker je tako posrečena prehodna točka za vsakogar, ki se je napotil za solncem in ki se mu hoče do morja in neznanih dežel za njim. Agenti kriminalnega oddelka so postali pozorni na mlade, kakih 34 let starega ruskega gentile

Pride rusko - sovjetski
velefilm
VIHAR

mana, ki se je na lepem pojavil v Ljubljani in o katerem bi bilo težko reči, s čim se bavi in s kakšnimi cilji živi. Ko si ga je policija pobliže ogledala, je po dokumentih ugotovila, da gre za nekoga Jurija Pouzanova, ki se je v Ljubljani izdal za inženjerja in ki je obredel že dobro polovico sveta. Svoj čas se je mudil v Ameriki, nato pa je hodil za srečo po Nemčiji in Madžarski, pred kratkim pa so ga opravki zanesli v Zagreb. Ker Jurij Pouzanov ne more pojasniti svojih zadev, ga je policija pridržala v zaporu, dokler ne dobi o njem podrobnejših vesti od drugih policijskih uprav.

u— Konec pustolovčin Evgena Reinthalera. 15. aprila ponoči je bil aretiran v brzem vlaku na progi Budimpešta-Genov madžarski častnik Evgen Reinthaler, ker je bil osumljen dvakrat polkuskene vtioma v oddelke spalnega voza. Pozneje se je v policijski preiskavi ves dogodek razjasnil takole: Reinthaler, ki je akviziter velikega budimpeštanskega dnevnika »Uj Magyarasag«, je potoval v kupeju K. razreda v Benetke. Ker v kupeju ni bilo prostora, si je hotel — ba je dogovoru s konduktorjem — polskati udobno ležišče najprej v oddelku I. razreda, nato pa v spalnem vozu. Slučajno je nosil v žepu vitrih in majhen sveder, ki sta bila pa čisto nedolžnega značaja, da vtiomice takšnih ne more rabiti. Reinthaler ju je bil pri odhodu slučajno vtaknil v žep, ker se je malo prej mudil v letni hišici, ki jo njegovi starši gradili v budimpeštanski okolici. Na sodišču se je vsa afera do konca pojasnila in je bil madžarski častnik včeraj izpuščen, nakar je takoj odpotoval v Budimpešto. Za nepremišljenost, ki jo je Reinthaler zagrešil v vlaku med Kotoribo in Pragerskim, je bil s 14 dnevi preiskovalnega zapore kar dosti kaznovan.

u— Ciganska nadloga. Prejeli smo: Spet straši po mestu in okolici ciganska nadloga. Seboj vlačijo ta svojat v eni ali dveh skupinah troje medvedov in opico, pri čemer muči ubogo žival z batinanjem in potezavanjem za obroč, zapet v smreček. Pri tem pasante z beračenjem do skrajnosti nadlegujejo, pa tudi z nearamnimi pretinjami na samotnih potih v gozdu. Policija naj tej sodrgi zapleni medvede, katere naj ji odkupijo naši lovci za primerne svoje revirje, opico naj izroče društvu »Noe«, s potepuhi pa v prišljivo delavnico!

u— Svila, nakit, moda — vedno zadnje novosti! K. Soss, Mestni trg.

u— Zobozdravnik dr. Rodoschegg zopet ordinira.

u— Avtobusni izlet v Gorico, Benetke, Trst. Informacije v trgovini Lustra z razven Slamiča.

Iz Kranja

u— Avtobusni izlet v Gorico, Benetke, Trst. Informacije v trafikli Komatar, Kranj.

Iz Maribora

a— Koncert akademskega pevskega zbora v Mariboru. Dne 2. maja priredi akademski pevski zbor iz Ljubljane svoj koncert. Ob koncertu, ki jih je zbor že imel v pričetku aprila v Ljubljani sta pokazala kakšno je razumevanje našega občinstva za narodno pesem. Ob koncertu sta bila razprodana že v predprodaji. Ker je povpraševanje za vstopnicami zelo živahno, opozarjamo občinstvo ponovno, naj si vstopnice nabavi že v predprodaji in trgovinah gospe Brišnikove in g. Höfferja.

a— Osebnost v. Predsednik glavnega volilnega odbora za mariborsko volilno okrožje g. Ferdo Pintar je prošli teden odpotoval s letalskim brodom »Kraljica Marija« v Sveto deželo in Egipt.

a— Iz pazniške službe. Pri moški kaznišnici so postavljeni za pazniške služitelje Slavko Horvat in Ivan Horvatiček iz Maribora, Franc Kapun iz Veržaja in Viktor Novak iz Staronove vasi. Upokojeva sta zaradi boleznih paznika Andrej Čurk in Andrej Jedvajč.

a— Odlični avtomobilski dirkač skozi Maribor. Znan avtomobilski dirkač dipl. inž. Oskar pl. Hugo hoče postaviti na progi Berlin - Dunaj - Maribor - Zagreb časovni rekord (1057 km) v direktni vožnji brez menjave vozača in s tem potrditi doseženi rekord predsednika športno turističnega odbora zagrebške sekcije Avtomobilističnega združenja Eda Fumka, ki je vozil iz Berlina do Zagreba 22.30 ur. Inž. Hugo starta dne 11. maja v Berlinu in bo vozil skozi Maribor predvidoma dne 12. maja okoli poldneva. V mariborskih sportnih krogih zbujajo njegova vožnja obilo zanimanja.

a— Od Jadrana do Kanarskih otokov. O tej temi predava v četrtek dne 2. maja v Ljudski univerzi vsesliščni profesor g. dr. J. Nagy iz Zagreba, predstojnik diplomatske zgodovinskega inštituta v Zagrebu. Skriptne slike.

a— Še nova ugodnost. Poročali smo že o razširjenih ugodnostih pri obisku našega Pohorja s 1. majem t. l. Razen tega pa je treba poudariti še novo ugodnost in prednost, ki jo je dosegla tukašnja Tujsko prometna zveza, da so za izstavitve zadevnih potrdil o bivanju na Pohorju pooblaščen posamezni domovi in postojanke, in ne kakor se glasi splošni predpis, posamezne občine, ker bi bilo to včasih zrušeno s morebitno neodločnostjo. Doseženi uspeh predstavlja važno pridobitev, ki bo gotovo ugodno vplivala na obisk Pohorja, pa tudi na tujski promet v Mariboru. Generalna direkcija državnih železnic je poverila organizacijo in kontrolo nad tem tukašnji Tujsko prometni zvezi.

a— Kolo sreče. Pri nedeljski sošolski tomboli so dobili: Fani Mikolaj, poljska delavica, prvo tombolo 5000 Din v gotovini, delavec Josip Marković drugo tombolo 2000 Din. Naslednje tombole: zasebnica Terezija Zel sobno pohištvo, železničar Srečko Mustek kuhinjsko pohištvo, tiskarinja Sonja Kos, moško kolo, delavec Fr. Bišof, žensko kolo, kovarica hčerka Ivana Ferka fotografski aparat, Makso Velker brivice, otomano, uradnik Oton Nekrež 40 metrov platna, trgovski pomočnik Iv. Mislej odelo, učenka Kristina Stern pa 400 kg premoga. Razen tega je bilo preko 1000 drugih krasnih dobikov.

a— In vendar lep napredek. Na zadnjem običnem zboru Tujsko prometne zveze so se v pričetku aprila v Ljubljani, sta pokazala, jasno pokazujejo tujskoprometni napredek našega mesta. Leta 1932. je bilo v Mariboru 18.091 gostov, leta 1934. 28.323, v letu 1934. je to število poskočilo na preko dvojno število, t. j. 64.739.

a— Ogromna razlika... V pravkar izšli novi številki »Kronike slovenskih mest« so v članku »Mariborska statistika« nekatere zanimive številke. Tako so plačali Mariborčani v letu 1919 na najemnih skupno 3.081.415,55 kron, za leto 1933 pa ugotavlja omenjena statistika skupno najemniško vsoto 37.852.604 dinarjev!

a— Na dnevnem redu so v zadnjem času vionj v mestu. Preteklo noč so videli v gostilniških prostorih Kmetičeve gostilne v Tvrniški ulici in odnesli vse drobiž in celo zalogo cigarete. Iz posebne sobe so ukradli dragocene citre in več gramofonskih plošč. Tudi jestvine so izginile. Policija vrši poizvedbe.

a— Mrtvaški zvon. V splošni bolnišnici je umrla žena poslovodje Filomena Koprivnikarjeva, stara 40 let, na posledičnih nezdravljive bolezni. Žalujčim naše iskreno sožalje!

a— Krepke ženske pesti ali roparska smola. Na zasebnico Marijo Ajgnerjevo je navadil neznan moški, ko se je v nedeljo zvečer vračala domov v svoje stanovanje v Židovski ulici. Napadalec je bil skrit v veži v temnem kotu, iz česar je skileptal, da so mu bile hišne razmere dobro znane. Prijel je Ajgnerjevo za vrat, z drugo roko pa za ročno torbico, ki ji jo je hotel iztrgati in v kateri je bilo precej 1000 Din. Ajgnerjeva pa se ni dala ustrašovati, marveč je torbico krepko držala v roki in razen tega še imela dovolj moči in duhaprinosnosti za krepko obrambo, ki je roparja spravila iz ravnotežja, da je moral po brezuspešnem roparskem poskusu pobegniti. Policija je drznemu roparju na sledu.

a— Do pravice rabuke je prišlo v nedeljo ponoči v Rošponu. Pred hišo viničarja Leopolda Mačka se je zbralo nekaj ljudi, ki so kričali in potem s kamenjem in drugimi predmeti razbili okna in vse šipe. Red so morali vzpostaviti orožniki. Krivdi sledi kazni.

a— Žrtve hazardiranja na deželi. Iz mest trzinjeni se pojavljajo profesionalni igralci in hazardisti na deželi. Orožniki so prišli na sled nevarnemu hazardistu Ivanu T. iz Maribora, ki je v Račjem pri igri z nekim posestnikom pridobil 3000 Din. Obupan posestnik ni mogel izprostiti od njega niti polovičnega zneska nazaj.

a— Obračunavanje z nožem. Na posestniškega sina Ferdinanda Korena iz Loke pri Framu je navadil neznanec na cesti v Kočnem. Predno je Koren sploh mogel priti do zavesti položaja, je napadalec potegnil nož in mu ga zasadil v desnico. Napadenec se nahaja v zdravniški oskrbi. Napadalec pa bo prišel na zatožno klop.

a— Mrtve v mlaki krvi je oblezal na cesti med Hočami in Slivnici 24 letni krojač Branko Laurika iz Maribora. S samokresom, ki je ležal ob njem na cesti, je prestrelil sence, da so plusknali možgani iz lobanje in obrzali tla v bližini. Dopolnne je bil pri nekaterih svojih znanstvih v Razvanju in se nato večerni odpeljal proti Slivnici. Spotoma je izvršil samomor. Zadnji čas je bil Laurik potrjen in va se saprt. Vzrok samomora ni znan.

Tak konec je docela v skladu s celotnim načrtom dela, ki je zabavno humoristično živo, ki izven v ironično, včasih nekoliko groteskno podčrtano sliko fevdalnih bojev srednjega veka. Za zgradbo in razplet povesti in njen neambiciozni umetniški značaj je značilen n. pr. neutemeljen in neadni sporazum med cesarjem in papežem, ko ima oni tega vjetega. Večji del novele zavzema zabavna stran, ki jo vzdržuje opat in Konrad. — Stil je lahkotno zabaven. Pisateljevo ogovarjanje bralca in njegove opazke se zde zlasti v začetku povesti naiven preostanek naših začetnih pripovednikov, a kmalu spoznamo v tej povesti nekako romantično ironijo. Motijo pa žal mnoge jezikovne nerodnosti (britko, vsakoršen itd.), ki bi spričo gladkega pripovedovanja lahko izostale. — Pisateljevo ime se nam odkriva kot pseudonim Ferd. pl. Kleinmayerja Naslovna stran je ilustrirana, začetek poglavij pa krase vinjete.

Druga knjiga so »Pravljice iz tujih logov«, zbral Nande Vrhniakov (96 str.). Leta 1927 je izdala ista založba »Vene« domačih pravljic, v tej zbirki pa pri naša devet primerov iz italijanskega, češkega, španskega, srbskega, nemškega in francoskega slovstva. Knjigo je bogato ilustriral slikar M. Bambič. Zbirka bo ostala dolga zimske večere, kakor želi bralci v predgovoru.

Praktičen namen ima tretja knjiga »Z

orodjem v rokah, ki jo je sestavil Jakob Trnovec (104 str.). Delo ima namen, nuditi nestrokovnjaku pojasnila in pomoč pri ročnem delu ter vsebuje podatke o lesu, kovinah, barvah itd. Izvajanja pojasnjuje številne skice. Podobnega pripomočka doslej v slovenski knjigi nismo imeli.

Dasi je obseg knjižnega daru Goriške Maticе letos skromen po obsegu in značaju, vendar je dragocen za tiste Slovence, ki drugega berila v domači besedi ne dobe v roke.

Vera Dostalo.

Ob zaključku razstave Ipolita Majkowskega. Danes je zadnji dan razstave slik o našem solnčnem Jadranu, ki jo je v unijski Beli dvorani priredil prof. Ipolit Majkowski iz Sinja. Zares: v Ljubljani jih ni bilo mnogo, ki so obiskali to premalo pretenciozno razstavo v dokaj neprimernem prostoru. A kdor je bil prišel, je opazil, da je v Dalmaciji naturalizirani Rus Majkowski umetnik jako rahlega čuta. Odnosa znanja in pesniškega poleta. Njegove marine sodijo med najlepše motive z Jadrana in tvorijo po motivih. Razpoloženi iz barvni mnogovrstnosti pravo razstavo našega morja kakor nam jo obetajo za leson. Te ravnošne vendar na vedno ubrane barve polo s sten simfonično sem, kakor jo more samo kontinentalec

zložiti južnemu morju, po katerem so morda hrepeli njegovi predniki. Trdno smo prepričani, da bomo prof. Majkowskega, tihega umetnika in blagega Slovana, s videli kot razstavljalca v Ljubljani, a v pripravnih prostorih. Zagotavljam nam je, da je Ljubljana zelo vesel; kot poseben plus šteje moralen uspeh, ki ga je bil deležen in pa prijateljsko s kiparjem Iv. Zajcem, ki ga je sklenil med razstavo. Z njim bosta pošle skupaj razstavljalca: najprej v Zagrebu, potlej pa še v nekaterih drugih mestih. — Umetnik je pri nas prodal nekoliko svojih slik, vendar materialen uspeh daleč zaostaja za moralnim, ker je nastavljal za Ljubljano izjemno nizke cene; gesta, ki je naše občinstvo ni poplačalo. Za jesensko razstavo našega morja obeta g. Majkowski večja platna, ki bodo še bolj potrdila slikarske vrline tega nemurnega marinarja. Skler more, naj vsaj zadnji dan obišče razstavo, ki govori o morju in za morje več dolgih stolpcev: zopet memento tistim, ki skrbje za propadanje morja, da je treba podpirati in popularizirati umetnostne izraze ljubezni do Jadrana!

Spominu J. P. Jacobsena. Danes noteke petdeset let, kar je umrl slovesi danski pisatelj J. P. Jacobsen. Njegovi spisi so zlasti ob koncu prejšnjega stoletja zasloveli na vsem svetu. Bila je nekaka moda. Titati Jacobsena — prav kakor včas Dostojevskega. Ta pisatelj malega danskega naroda je

posebno oplodil literaturo velikega nemškega naroda, kjer je imel največ učencev, posnemovalcev in obžalovancev. V Nemčiji so ga še do nedavnega šteli med najbolj čitane pisatelje. Dva romana sta Jacobseu prinesla svetovno ime: »Niels Lyhne«, ta brevir svobodnomu generacije pred vojno, in »Marie Grubbe« v obeh, zlasti pa v prvem, so prišli do izraza vsi napori modernega človeka, da se prebije k jedru svetovnega in življenjskega spoznanja, vsa melanholija njegove nemoči, vsa rahločutnost njegovega iskanja in hrepence. Ob romana sta še vedno v rokah številnih čitateljev po vsem zapadnem svetu. Presenetljivo je, da »Niels Lyhne« ob sorazmerno obilni produkciji naše prevodne književnosti še ni bil preveden v slovensko. Delo J. P. Jacobsena ni obsežno, vendar krepko klinčuje časa in kaže, da bo zgodaj umrl danski pripovednik ostal med klasiki 19. stoletja. Petdesetletnica njegove smrti obuja tudi spomin na njegovo osebnostno tragiko: na dolgoletno težko borbo s smrtno. Še na smrtni postelji ni miroval neznan duh tega severnjškega pesnika in misleca: umrl je s svinčnikom in papirjem v roki, pišč svoje poslednje, nedovršeno delo »Doktor Faust«. Nekoliko čustvenost duha, ki v bližini in demotivno »Niels Lyhne« svoje neutešeno in neutešljivo hrepence po sp

a— Drzni vlomilci so udrti v neko žago v Orlic. Ker niso drugega našli, so kar odpeljali voz, last posestnika Engelberta Zorca iz Vuhreda. Škoda, ki jo trpi Zorec, znaša okoli 2000 Din.

Iz Celja

a— Potovanje Jadranske straže na Oplenec. V zvezi z izredno glavnim skupščino Jadranske straže, ki bo 25. in 26. maja, je predvidena tudi poklonitev članstva na grobu Najvišjega čuvarja Jadrane. Poklonitev bo 25. maja dopoldne. Za vožnjo na železnici je zaprosen maksimalni pust in tudi dopusti za državne uradnike. Prevoz udeležencev iz Beograda na Oplenec in nazaj bo organiziral »Putnik«. Vlak in avtobus 66 Din. Krajevni odbor JS v Celju opozarja članstvo na to in ga vabi, da se v čimvečjem številu udeležijo tega potovanja. Vsakdo se pa mora teden prijaviti odboru. Vse prijave bo iz prijaznosti sprejemal »Putnik« v Celju poleg kolodvorov.

a— Ljubljanska drama bo uprizorila danes ob 20. v Celjskem gledališču Križevno dramo »Gospoda Glembevič«. Predstava se bo pričela točno, ker bo trajala štiri ure. Za uprizoritev vlada v Celju in okolici velika zanemarjanje.

a— Alkoholna prepoved ob volitvah. Mestno poglavarstvo v Celju razglasi: Na dan volitev poslancev za Narodno skupščino, na dan pred volitvami in na dan po volitvah, t. j. v soboto 4., nedeljo 5. in ponedeljek 6. maja je prepovedano točenje ali kakršnokoli dajanje alkoholnih pijač. To se objavlja po § 52. zakona o volitvah narodnih poslancev za Narodno skupščino s pristavkom, da se prestopki kaznujejo po § 89. navedenega zakona z zaporom od 15 dni do 6 mesecev in v denarju od 100 do 1000 Din.

a— V celjski bolnišnici je umrl v nedeljo 60letnik delavec Franc Stermecki iz Lokrova pri Celju, večer pa je umrla 30 letna Helena Smrkoljeva, žena poštnega zvezničnika iz Mozirja.

a— Tatvina kolev. V soboto okrog 9.30 je neznan storilec ukradel posestnika Fr. Jezerniku iz Lokrova iz neke veže v Prešernovi ulici okrog 600 Din vredno, črno pleskano možko kolo znamke »Puch« tov. št. 365.746, evid. št. 2—14.355—5.

a— Vlom pri trdnici »Jugoslov.«. Poljski pred dnevi smo poročali, da je nekdo v noči na veliki petek vlomil v strojno lesno industrijo »Jugoslov.« v Klavniški ulici in odnesel sedem novih modernih rezil za cirkularko v vrednosti 5777 Din. Organom celjske policije je sedaj uspelo pojasniti vlom, pri čemer se je izkazalo, da ni bilo ukradenih 7, marveč osem rezil v vrednosti okrog 8000 Din. Vodja kriminalnega oddelka celjske policije g. Zavec je v soboto ugotovil, da je 32letni posestnikov sin Anton M. iz Trnovlj prodal nekemu žagarju med Celjem in Konjicami enako rezilo za žago, kakršna so bila ukradena pri trdnici »Jugoslov.«. Zvečer se je peljal g. Zavec v Trnovlje in aretirati Antona M. Aretirancec je sploščal vse tajil, med prevozom v Celje pa je priznal, da ima v slami v domačem gospodarskem poslopu skrita rezila. Trdil je, da je rezila kupil od neznane možkega. Po daljšem iskanju so našli v gospodarskem poslopu sedem rezil, ki so bila ukradena pri trdnici »Jugoslov.«. Aretirancec je že mesec dni pred vdomom ponujal prejemcem nemu žagarju rezila za cirkularko v nakup. Pred dnevi je neznan ženska izjavila nekemu nameščencu trdnice »Jugoslov.« da so ukradena rezila pri Oplotnici, kjer je mnogo žag. Polcija je mnenja, da je sam Anton M. poslal on žensko s tem sporočilom, da bi tako napravil polico na napačno sled. Aretirancec so izročili okrogno sodišču.

a— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni film »V carstvu veselja« in zvočni tednik.

Poslano.

a— V laškem srezu razširja g. Golob Karl, namestnik sreskega kandidata g. Štrca, prepis poročila o reviziji tehniških del na okrajnih cestah okraja Laško, ki se je vršila od 25. do 28. oktobra 1927, na odredbo velikega župana V. br. 1626/4 (odlok št. 814 z dne 15. oktobra 1926).

a— To poročilo razširja g. Golob in še neki drugi gospodje z namenom, krasti meni in mojemu bratu g. Rošu Ferdinandu dobro ime, ugled in poštenje.

a— Dne 4. februarja 1931 so napravili nekateri člani bivše SLS pritožbo na N. Vel. kralja, opirajoč se na zgorajšnje revizijsko poročilo. Zaradi te pritožbe je bila odredjena preiskava in je pristojno oblastvo podalo na podlagi izvršenih zaslišanj in poizvedbe tole poročilo:

a— Pritoževalci so vsi brez izjeme pristaši bivše SLS, v pretežni večini njih najizrazitejši predstavniki v srezu. Hrastnik Miha je bil predsednik okrajne organizacije SLS in njen najhujši agitator. Ravno tako so vsi drugi pritožniki predstavniki SLS.

a— Izpovedb pritoževalcev sledi, da so pritožbe brez vsake podlage in da so le strankarski afront proti sedanjemu stanju. V kolikor so pritoževalci vzdržali svoje očitke, sem po poizvedbah ugotovil sledeče:

a— Gladko izmišljeno je glede Roša Ferdinanda, da bi bil član cestnega odbora ali okrajnega zastopa pod gerentom dr. Rošem in da bi takrat bil obenem dobavitelj. Ferdinand Roš ni bil nikdar član okrajnega zastopa, seveda tudi takrat ne, ko je bil dr. Roš gerent okrajnega zastopa. Res je pod gerentom dr. Rošem dobavljal gramoz in opravil vožnje okrajnemu zastopu, to pa potom pravilne licitacijske oddaje kot najboljši dobavitelj. Njegove dobave so bile prav nizke in so šle le na prago v Hrastnik. Neresnično je, da bi revizija ugotovila kak nepojasnjen predujem za Roša Ferdinanda v znesku 10.000 Din ter je tudi ta trditev Ahaca Rudolfa izmišljena.

a— Neresnično je, da bi Roš Ferdinand bil sedaj, ko je član cestnega odbora, dobavitelj istega; on ni doslej dobavljal še prav nobene stvari.

a— Neresnično je, da bi bil dobavitelj Smid Alojz. Dobavljal je v zadnjem času, odkar je načelnik cestnega odbora dr. Roš, okrog 30 metrov gramoz in opravil nekaj voženj ter predložil račun. Načelnik dr. Roš mu računa ni likvidiral z utemeljitvijo, da kot član cestnega odbora ne more biti dobavitelj ter je oba računa predložil tehničnemu oddelku banske uprave v nadaljnjo rešitev. Značilno je, da je pri tem Smid izjavil da je pod načelnikom Deže-

lakom Matvezem bil tudi član cestnega odbora, in je bil vedno lahko dobavitelj.

a— Neresnično je, da bi Osolin Josip bil dobavitelj, odkar je član cestnega odbora. Ko je pred nekaj časom Osolin opustil svojo trgovino, ter razprodal svoje blago, je cestni odbor od njega kupil manjšo količino orodja za približno 2000 Din, upoštevajoč ugodne cene zaradi razprodaje. To nabavo pa je načelnik dr. Roš prijavil tehničnemu oddelku v Ljubljani. Pri razširitvi ceste poleg nove Osolinove hiše zaradi asfaltiranja ceste, v katero svrbo je Osolin odstopil nekaj sveta, se je oddalo Osolinu odvoz materiala z ozirom na najugodnejšo ponudbo in z ozirom na odstop sveta. Tudi to je dr. Roš javil tehničnemu oddelku.

a— Revizija leta 1927, ko je bil iz strankarskih razlogov kot gerent okrajnega zastopa odstavljen dr. Roš, ni mogla dognati nobenih večjih in tehniških nedostatkov, četudi je bila odredjena iz takratnih strankarskih ozirov. Veliki župan je izrekel po tej reviziji dr. Rošu pismo zahvalo za njegovo vzorno delovanje.

a— Ta revizija je ugotovila, da je član takratnega okrajnega zastopa D. dobavljal okrajnemu zastopu majhno količino orodja. Ker gerent dr. Roš ni dovolil, da bi bili člani okrajnega zastopa dobavitelji, je D. prikrikl dobavo na ta način, da je podpisal na račun nekega drugega trgovca. Šlo je za okrog 300 Din. To je slučaj, ki ga našteva Hrastnik.

a— Pri tem je pripomniti, da je dr. Roš kot gerent okrajnega zastopa prvi uvedel načelo, da član odbora ne more biti njega dobavitelj, da pa se poznejši gerenti tega načela niso držali.

a— Na mesto dr. Roša kot gerenta okrajnega zastopa je bil imenovan Hrastnik Miha dne 1. aprila 1927. Dočim je dr. Roš svoje mesto v najtežavnejših časih, ko so v letih 1925 in 1926 silno trpele zaradi elementarnih nezdov cest v laškem srezu, kot že 100 let poprej ne, opravljal gerentske posle brezplačno ter je tudi potne stroške kril iz lastnih sredstev in ni zaračunal nobene dnevnice ali podobno, je Hrastnik Miha takoj dobil mesečno plačo po 700 dinarjev. Kot gerent je bil obenem dobavitelj okrajnega zastopa. Ker so se zaradi teh razmer pritožbe množile, je resigniral na svoje mesto zaradi pritiska od strani svojih somišljenikov in da je zato postal v večjem obsegu liferant okrajnega zastopa. V naslednjih letih je bil eden največjih dobaviteljev okrajnega zastopa kot pristaš SLS.

a— Gerent dr. Godnič, ki je sledil Hrastniku, si je dal nakazati mesečno plačo od začetka po 2500 Din, pozneje pa 2000 Din ter si je računal seveda tudi vse potnine in dnevnice.

Gospodarstvo

Naše industrijske delniške družbe

Lastna sredstva znašajo 7½ milijarde Din

Prof. Vladimir Rozenberg (Beograd) objavlja zanimivo študijo o naših delniških družbah (brez denarnih in zavarovalnih zavodov) v l. 1933. Skupna bilanca teh večinoma industrijskih delniških družb je na dan 31. decembra znašala 16,5 milijarde Din aktiv nasproti 15,1 milijarde ob koncu l. 1932. in 14,9 milijarde ob koncu l. 1931. Bilančna vsota se je torej v zadnjih dveh letih povečala za 1,6 milijarde Din. Vzporedno so se dvignila lastna sredstva družb. Skupna glavna vsota teh delniških družb je znašala ob koncu l. 1931. 4177 milijonov, ob koncu l. 1932. 4237 milijonov, ob koncu l. 1933. pa 5046 milijonov, skupaj z rezervnimi fondy in ostalimi rezervami pa so lastna sredstva narasla od 6046 odnosno 6234 na 7544 milijonov. V l. 1933. so se torej lastna sredstva teh delniških družb povečala za 1310 milijonov Din, dočim je v l. 1932. znašalo povečanje le 188 milijonov.

a— Iz okolnosti, da se zopet v nageljskem tempu dvigajo lastna sredstva, predvsem glavna sredstva naših delniških družb, pa bi bilo pogrešno sklepati na ugodnejše poslovanje. V l. 1933. je od skupnega števila 887 delniških družb, ki jih obsega ta statistika, zaključilo z izgubo 537 družb in le 350 družb je izkazalo dobiček, 60% vseh družb je torej poslovalo z izgubo in le 40% z dobičkom. Po obsegu poslov (bilančnih pozicij) pa je bila polovica družb pasivna, druga polovica pa aktivna. Izkazane izgube in izkazani dobički kažejo zadnja tri leta naslednjo sliko (v milijonih Din):

	čisti dobički	čiste izgube	saldo
1931	256,5	336,0	— 79,5
1932	189,4	339,0	— 149,6
1933	247,1	455,5	— 208,4

a— Skupni izkazani dobiček se je l. 1933. v primeri s prejšnjim letom sicer dvignil od 189 na 247 milijonov, povečala pa se je tudi vsota izgube, ki so jo izkazale pasivne družbe, od 339 na 455 milijonov, tako da v celoti presegajo izgube za 208,4 milijona Din.

Gospodarske vesti

a— Stanje aktivnih kliringov. Po podatkih Narodne banke je znašal dne 23. aprila neizravnani saldo v nemško-jugoslovenskem kliringu (nemški kliringi dolg) 291 milijonov Din in se je nasproti prejšnjemu tednu, ko je znašal 296 milijonov, nekoliko zmanjšal. Dne 23. aprila so bila izvršena izplačila do aviziranih številka 4246 od 12. decembra preteklega leta in je za naprej računati, da bodo morali naši izvozniki čakati na izplačilo po šest mesecev.

a— V kliringu z Italijo se je saldo (italijanski dolg) ponovno dvignil na 27,1 milijona Din nasproti 23,1 milijona Din dne 17. t. m. in 16,7 milijona Din dne 10. t. m. Na izplačilo je treba čakati deset dni. Naš aktivni saldo v kliringu s švicco pa se je za malenkost dvignil na 12 milijonov Din nasproti 11,2 milijona Din v prejšnjem tednu. Dne 23. t. m. so bila izvršena izplačila do aviziranih številka 9.100 od 29. III. in je treba na izplačilo čakati 25 dni.

a— Ljubljanski čevljarji proti Bač'ovim popravilnicam. V nedeljo dopoldne se je vršil v dvorani Delavske zbornice občni zbor Združenja čevljarjev za ljubljanski sodni okraj, ki je vnovič pokazal nazorno sliko nezadržanega propada, ki mu je zapisa naša čevljarstva obrt. Značilno je dejstvo, da kljub krizi, ki jo čutijo čevljarji, mojiroli bolj kakor zastopniki katere koli druge obrtne panoge, število čevljarjev delavnic še stalno rase. Tako je lani

Temu sledi načelnik cestnega odbora Deželak Matvez, o katerem trdi eden izmed pritožnikov, da je sestavljal predmetno pritožbo, je imel kot načelnik mesečno plačo 1200 Din in mesečno 800 Din za uradne dneve. To je skupaj 2000 Din. Po vrhu si je zaračunal v času svojega poslovanja kot načelnik, ki je trajalo dobro leto, 13.000 Din za potnine.

a— Ko je za Deželakom dr. Roš prevzel posle načelnika cestnega odbora, je našel največji nered. Priloge so bile v neredu, velik del jih je manjkalo. Blagajniške ključke je imel kaplan H., ki ni imel s cestnim odborom prav nobenih stikov in posebno ni bil njega član.

a— Kar se tiče sposobnosti sedanjih članov cestnega odbora in njih porazdelitve moram pojasniti, da se je dr. Roš kot večkratni gerent okrajnega zastopa obnesel v vsakem pogledu vzorno in z najvestnejšim delovanjem. Osobito je hvalevredno njegovo delo v letih 1925 in 1926, ko se je le njegovi sposobnosti in pridnosti posrečilo kljub velikim vremenskim nesrečam vzdržati promet in popraviti ceste na nestetih krajih z razmeroma malimi stroški.

a— Tudi v ostalem pogledu vse prebivalstvo hvali njegovo delovanje.

a— Trboveljski župan Vodusek je znan po svojih izrednih zmoglostih in se je ponovno izkazal kot načelnik velike industrijske občine Trbovlje v najtežjih časih. Ta moč je brezdvomno gospodarski talent prve vrste in spada bolj kot vsi drugi v cestni odbor.

a— Neresnica je, da bi Trboveljska premožkopna družba ne bila zastopana v cestnem odboru, temveč je njen ravnatelj inž. Pauer Julij celo drugi namestnik načelnikov.

a— Člana, glede katerih trdijo pritožniki, da sta nesposobna, namreč Bricl in Bobovecki, sta oba bivša somišljenika SLS in jih njuna inteligencija usposablja za članske mesta.

a— Tudi glede vseh ostalih članov se je, oziroma na njih sposobnost, prav posebno pa še tudi na njih zadržanje napram kraljevemu manifestu in na njih nacionalno orientiranje. Porazdeljeni so pravično po celotnem kraju in je očitano, da so nekateri deli cestnih prog brez zastopstva, neupravičeno, ker se je upoštevalo zlasti tudi, da so zastopane v cestnem odboru vse občine.

a— Poudariti je treba ponovno, da je pritožba popolnoma brez podlage ter jo je rodila le strankarska zagrizenost.

a— To poročilo približujem dobesedno in je edino pravi odgovor na klevete, ki jih iznašajo o meni in mojemu bratu razni ljudje, s katerimi se bomo pa seveda videli tudi še pred sodiščem.

a— Laško, 28. aprila 1935.

Dr. Roš Fran I. r.

Moški!

Za zdravljenje seksualne slabosti (impotence) najnovejši izum — kombinirane pilule »VI-HA-GE«

Za zdravljenje seksualne slabosti (impotence), motenj v funkciji spolnih organov, pri popuščanju moči ter v primerih seksualne nerazumevanja in nesigurnosti vzemite najnovejši izum, kombinirane pilule »VI-HA-GE« za moške (rjave). Dobivajo se v vseh lekarnah. Glavni depot M. Bogdanovića laboratorij »Viscica«, Zagreb.

Po pošti razpošilja diskretno:

Apoteka »Jelačićev banus« Mr. M. Gavrančić, Zagreb, Jelačićev trg 12-Jo. Cene: poskusna (30 zavočkov) Din 84.—, originalen paket z žepnim etuiem in navodilom Din 217.—. Zahtevajte z naročilom obenem zanimivo in poučno brezplačno knjižico: »Zdravljenje spolnih motenj pri moških in ženskah« Reg. ministrstvo soc. politike in nar. zdravja S. br. 24.601 — 28. novembra 1934

a— Sednjem času so se dogajali primeri, da so nekatera industrijska podjetja izvozila v khrinske države (zlasti v Nemčijo) blago, predelano iz sirovin, ki jih moramo uvažati iz neklinirskih držav in plačati v devizah. Tako se je dogajalo, da so nekatera trdnice prodajale v Nemčiji tekstilno blago in polizdelke, izdelane iz sirovin, ki jih kupujemo za devize. Nemške trdnice so na ta način, da so nudile našim podjetjem višje cene, nabavile od nas blago, ki ga sicer ne morejo dobiti brez deviz in za katero blago smo mi dejansko izdali devize. S takim izvozom v Nemčijo, ki nam dolguje skoro 300 milijonov Din, po nepotrebnem omejujejo izvoz naših lastnih proizvodov in povečujejo plačilne težkoče. Da se take kupčije onemogočijo, je sedaj pooblaščenim denarnim zavodom prepovedano v takih primerih izdajati uverjenja za zavarovalne valute pri izvozu.

a— Pred trgovinskimi pogajanj z Italijo. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, se bodo že ponovno napovedana trgovinska pogajanja z Italijo pričela v drugi polovici maja. Glede na italijanske uvozne omejitve bo treba trgovinske odnose zgraditi na novi bazi. Da bi se moglo to izvesti v skladu z interesi našega gospodarstva, so naše gospodarske zbornice pričele zbirati želje in predloge naših interesentov v zvezi s pogodbo z Italijo, zlasti glede plačilnega prometa, izvoznih težkoč in prometnih vprašanj. S Sušaka pa poročajo, da se bodo baje v prvi polovici maja sestali v Trstu naši in italijanski lesni interesenti k privatnim razgovorom glede ureditve izvoza našega lesa v Italijo.

a— Velika likvidnost na češkoslovaškem denarnem trgu. Te dni je bila v češkoslovaški zaključena emisija enoletnih in dvoletnih 4½% državnih zakladnih bonov, ki je pokazala, da je bila predlagana vsota znatno previsana. Skupno je bilo vpisanih za 1323 milijonov Kč teh bonov, tako znaša preveč vpisana vsota 620 milijonov.

a— Monopolska uprava bo imela na letošnjem pomladanskem vselejmu v Ljubljani od 1. do 11. junija svojo posebno propagandno razstavo. Obiskovalci vselejma bodo torej imeli priliko, da spoznajo vse vrste tobaka, ki služi za proizvodnjo jugoslovenskih cigaret in cigar. Naše kadilce bo ta razstava gotovo zanimala.

a— Dobava konserv za Abesinijo. Iz Novoga Sada poročajo, da je tamojšnja tvornica konserv »Kulpine« d. d. dobila te dni od abesinske vlade naročilo za 4 milijone konserv. Tvornica bo morala povečati svojo produkcijo, da bo lahko čim prej izvršila to naročilo.

a— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema d. 7. maja ponudbe glede dobave cinkovih trakov. Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema d. 9. maja ponudbe glede dobave 10.000 kg negašenega apna in 165 kg bakrene žice. Direkcija državnega rudnika Ugljenik sprejema d. 13. maja ponudbe glede dobave raznega prometnega materiala. Pri komandi mornarice v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 21. maja glede dobave 220.000 kg avionskega bencina, 22. maja glede dobave 41 ton strojnega olja, 26. ton motornega olja, 2 toni cilindrskega olja in 600 kg kompresorskega olja, 23. maja pa glede dobave 60.000 kg mila. Pri vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 17. maja glede dobave električnega materiala, 21. maja

Mnogo nesrečnih

a— ki so zaradi smrtnih nezdov izgubili svojega hranitelja, je bilo osrečenih z »Jutrovo« zavarovalnico, ki jim je bila izplačana od »Jugoslavije« zav. družbe v Ljubljani, v vsakem primeru, ko je bila naročnina na »Jutro« točno plačana.

a— Vsa »Jutrova« naročila je zavarovan za slučaj smrtnih nezdov za Din 10.000.—

50 letnica smrti pesnika Krilana

a— Neopaženo je minilo petdeset let, kar je umrl goriški pesnik Josip Pagliaruzzi - Krilan. Čeprav ne sodi med pomembne pesnike, je vendar v tedanjem času in v danih razmerah izvršil delo, ki je pripomoglo k celotni narodni in kulturni povzdigi naše Gorice. Zato njegovo ime ne bi smelo utoniti v pozabljenju. Če presojamo Krilanove pesmi, ne smemo pozabiti, da je umrl šele 26 let star. Bil je očitno pesniški talent in bil moral ustvariti umetniško pomembnejše spise, če ga ne bi smrt prežgala iz trgal domači kulturni.

a— Krilan je bil v vsakem pogledu zvest učence Gregorčičev. V tistih časih narodnega pokreta so po vseh italijanskih najrazglednejših njegovih in Gregorčičevih pesnitve, n. pr. Krilanove »Stara matica«, »Ljubica« in bolgarske pesmi o raj, o carju Samuelu. Naša »Glasbena Matica« je na svoji turneji na Bolgarskem imela lani velike uspehe prav z njegovo pesmijo o smrti carja Samuela in o gori Belasici. Tri knjige njegovih izbranih poezij v redakciji pesnika Simona Gregorčiča je naredila ohranila Gabrčkova »Slovenska knjižnica«.

a— Josip Pagliaruzzi - Krilan je potokeel iz ugledne in premožne rodbine. Njegov oče je bil dolgoletni župan v Kobaridu in deželni poslanec. Umrl je pet mesecev pred sinom - pesnikom za isto boleznijo, ki je že pokosila dva sina in ki je kmalu za očetom pobrala še nadobudnega Josipa, — za sušico.

a— Josip Pagliaruzzi je bil po študijah pravnik. Po očetovi smrti je zapustil sodno

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! „Ran-i-bor“ se briga zanje. Pristopajte!

a— glede dobave suknja, 22. maja glede dobave jeklenega materiala in klobučevine, 23. maja glede dobave pločevine, legur in manesmanovih cevi, 25. maja pa glede dobave ročnih sesal, svinjske diake in lesa.

Lorze

29. aprila.

a— Na ljubljanski borzi je deviza New York ponovno nekoliko popustila in tudi London je bil malo slabšeji, dočim so bili tečaj ostalih deviz v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu nolitajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8,75 do 8,85, angleški funti pa 228,40 — 230. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,75, v angleških funtih pa po 231,12, dočim je bilo povprševanje za grške bone po 305,50 in za španske pezete po 5,50.

a— Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda za kaso pri mirni tendenci trgovala po 368, za avgust pa po 370. Promet je bil še v begluških obveznicah po 66.

Devize.

a— Ljubljana. (Z všteto premijo 28,5 odstot.) Amsterdam 2956,02 — 2979,61, Berlin 1756,08 — 1769,95, Bruselj 742,85 — 747,92, Curih 1421,01 — 1428,08, London 211,08 — 213,14, New York 4344,73 — 4381,05, Pariz 289,60 — 291,03, Praga 183,20 — 184,30.

a— Zagreb. Amsterdam 2956,02 — 2979,61, Berlin 1756,08 — 1769,95, Bruselj 742,85 do 747,92, London 211,08 — 213,14, Milan 362,47 do 365,15, New York 4343,74 — 4381,05, Pariz 289,60 — 291,03, Praga 183,20 do 184,30, Curih 1421,01 — 1428,08.

a— Curih. Beograd 7,02, Pariz 20,38, London 14,90, New York 308,25, Bruselj 32,3250, Milan 25,5250, Madrid 42,2250, Amsterdam 208,6750, Berlin 124,30, Dunaj 57,80, Stockholm 76,80, Oslo 74,80, København 66,55, Praga 12,90, Varšava 58,25, Atene 2,90, Bukarešta 3,05.

a— Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd —, London 25,87, Milan 44,38, New York 534,43, Pariz 35,44, Praga 22,25, Curih 173,62, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elektri.

a— Ljubljana. Vojna škoda 370 — 372, 7½% investicijsko 77,50 — 79, 8½% Blair 78 — 78,50, 7½% Blair 67 — 68, 4½% agrarne 45 — 46, 6½% begluške 65 — 66.

a— Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 370 — 371, za junij - julij 370 den., za avgust 370 — 371, 7½% investicijsko 78 den., 4½% agrarne 46 — 48, 7½% Blair 67,50 — 68, 8½% Blair 78 — 78,50, 7½% Drž. hipotekarna banka 70 — 72, 6½% begluške 65,25 do 66; delnice: Priv. agrarna banka 230 do 231, Trboveljska 120 den., Sečerača Osijek 140 — 155.

a— Dunaj. Državne železnice 26,45, Trboveljska 13,30, Alpine-Montan 11,80.

Blagovna tržišča

LES.

a— Ljubljanska borza (29. t. m.) Tendence za les mlačen. Zaključki: 3 vagoni hrastovih friz in 2 vagona remeljnov.

a— ZITO.

a— Chicago, 29. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 99, za julij 98,50, za september 99,1250; kornuza: za maj 88,75, za julij 83,8750, za september 79.

a— Winnipeg, 29. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 88,3750, za julij 89,3750, za september 89,50.

a— Ljubljanska borza (29. t. m.) Tendence za žito stalna. — Nudi se (vse franco nakladna postaja): pšenica: baška, 78 kg, po 126 — 128; banatska, 78 kg težka po 124 — 126; oves: slavonski 98 — 100; kornuza: baška po 71 — 73; banatska po 69 — 71; moka: baška in banatska 50t po 200 — 220; baška 52t po 180 — 200; baška 54t po 160 — 180; otrobi: baški debeli 95 — 100.

a— Budimpeštanska termijska borza (29. t. m.) Tendence omahujoča. Pšenica: za maj 15,69 — 15,70, za junij 15,49 — 15,50; kornuza: za maj 11,20 — 11,21.

a— praso in se posvetil odvetništvu, da bi v svobodnem poklicu lažje deloval za svoj narod. Vstopil je

Smrtni žarki zopet strašijo

Smrt iz etra — Polom dosedanjih poskusov

Francoski prof. Henri Claudel iz Bourgesa pri svojem aparatu za proizvajanje žarnih smrti, ki učinkujejo že na daljavo 10 km

Iz Pariza poročajo, da so pri Bourgesu izvršili v največji tajnosti poskuse »smrtnih žarkov«, ki so baje prvič pokazali več učinka nego doslej.

Na daljavo 100 m so sprva spustili na poskusne živali električne valove, ki so te živali takoj ubili. Isti poskus so napravili potem na daljavo 1 km in je uspel v isti meri.

Vest zveni fantastično, toda popolnoma neverjetna vendar ni, saj se tehniki že dovolj časa bavijo s problemom električnih žarkov, ki bi jih bilo mogoče pošiljati na daljavo.

po brezžičnem potu in jih izkoristiti za prenos električne ener-

gije in za — vojne svrhe, kar je pač usoda vsakega epohalnega izuma.

Prvi, ki je v povojnem času opozoril s trditvijo, da je odkril takšne žarke oziroma možnost, kako pošiljati močne električne valove na daljavo, je bil

Anglež Grindell - Matthews.

Usoda njegovega odkritja je znana. Mož ga ni hotel izdati odboru strokovnjakov, ki so ga izbrale angleške oblasti, te pa spet niso bile voljne na slepo srečo prisostvovati eksperimentom, ki jih je predlagal Grindell - Matthews. Mož je svoj izum ponudil potem skupini francoskih interesov, toda poskus, ki so ga potem napravili, je

klaverno propadel —

baje zato, ker so izumitelju dali slab material na razpolago. Naj bo kakor že hoče, resnica je ta, da je Grindell-Matthews potem za celo vrsto let izginil s površja in ko je pred nedavnim na Angleškem spet obrnil pozornost sveta nase po intervjuju z nekim novinarjem, je bilo videti, da stvar s smrtnimi žarki z njegove strani še do danes ni dozorela.

Med tem pa so se čisto širile najbolj fantastične vesti o odkritju smrti žarkov iz vseh mogočih dežel. Še vedno so potem takšne vesti utihle, kakor so se pojavile. A kakor rečeno, ni izključeno, da

bi tega problema nekega dne ne rešili. Saj gre samo za vprašanje brezžičnega prenosu velikih električnih energij, in to vprašanje je že dolgo eno izmed najvažnejših v področju elektrotehnike.

Ze naš Tesla

se je pred desetletji bavil z njim in ga do neke mere rešil. Na zadnje gre tudi samo za to, da se neprimerno povečajo energije, ki jih oddajajo že današnje radijske postaje — in sicer brez velikih izgub, ki so zvezane z načinom oddajanja. Vsa njihova današnja energija v celoti ne bi zadostovala niti za brezžični pogon

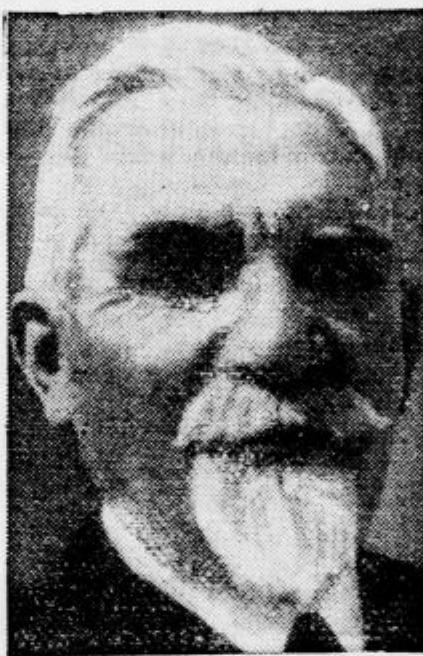
ene same električne lokomotive,

kaj šele za pogon vseh električnih strojev na zemlji in za vzdrževanje električne razsvetljave. To je pa glavni smoter »smrtnih žarkov«, pri čemer je omeniti, da si je pridevek »smrtnih« izbral Grindell - Matthews pač za to, da je zbudil za svoje odkritje čim večjo senzacijo. Je pa popolnoma zgrešen, kajti če pridemo do tega, da rešimo navedeni problem, tedaj bodo naš vojaški ozir igrali

najmanjšo ulogo.

Jasno je, da bo s trenutkom, ko bo mogoče pošiljati poljubne množine električne energije v poljubno smer, konec vsake vojne nevarnosti — izvzemši če bosta dve sovražni državi hoteli izvršiti najučinkovitejši in najhitrejši samomor.

Nova bolgarska glava

Ministrijski predsednik Andrej Tošev, ki je nasledil generala Zlateva. Tošev je bil svojčas poslanik v Beogradu

Nagrajeni kaznjenec

Začetek novega življenja — v ječi

Neka velika madridska založba je razpisala nagrado za nov roman. Natečaja se je udeležila kopica

znanih španskih avtorjev, a vsi so bili presenečeni, ko so zvedeli, da je odločitev žirije padla za delo, ki ga je napisal neki — kaznjenec.

G. Gonzales je bivši trgovec, ki odsedeva ta čas večletno ječo zaradi

sleparskega bankrota.

V ječi je začel pisati biografske zapiske o svoji pestri preteklosti. Neki prijatelj ga je obiskal in videl te zapiske. Ugajali so mu tako, da jih je vzel s seboj in jih poka-

zal vodji omenjene založbe, ne da bi mu kaj povedal o avtorju. Vrnil se je potem h kaznjenec z nasvetom, naj

zapiske na vsak način konča, kajti tu je možnost, da si ustvari novo življenje. Trgovec se je spočel branil, potem pa se je odločil, da bo poslušal prijatelja in se udeležil tudi tistega natečaja. Ponoči, ko se mu ni bilo bati, da ga pri delu opazijo, je potem

ob svitu vtihotapljenega svečadel nadaljeval svoj življenjski roman, ga pravočasno končal in poslal za nagradno tekmovanje žiriji ni vedela, kdo je avtor. Ko je ta zvedel, kakšen je bil izid tega tekmovanja, je takoj vložil

prošnjo za pomilostitev in je jeniški ravnatelj njegovo prošnjo podpiral. Gonzales bi moral sedeti še tri leta, ni pa izključeno, da mu dajo že prej priliko začeti novo življenje.

Gospa,

Vaš soprog se muči in dela ves dan, da more vzdrževati svojo družino.

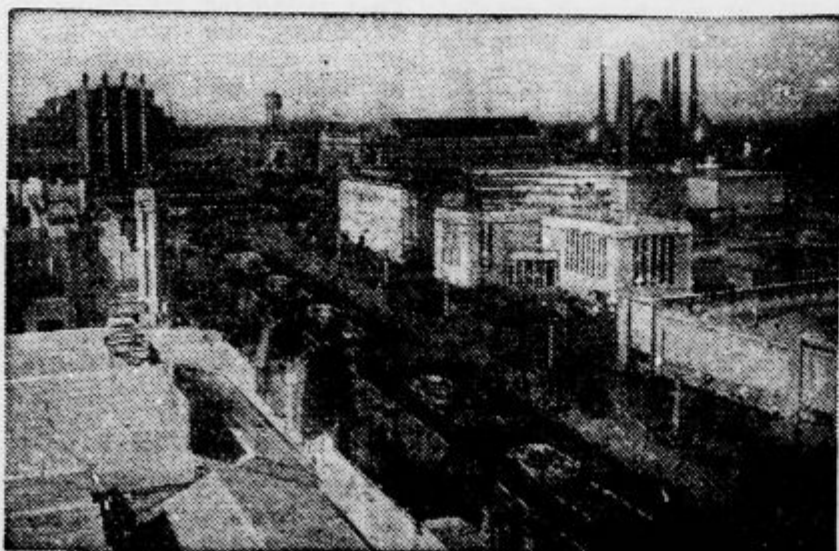
Pazite zato, da mu pripravite jed okusno in pravočasno, da je njegova obleka in perilo v redu, da je zadovoljen!

On potrebuje živce za svoj posel! Vsaj v nedeljo, — če že ni mogoče čedše, — mu napravite veselje in mu poleg boljše- ga kosila postavite na mizo tudi steklenico

RADENSKE!

Vaša pažnja bo nagrajena!

Mednarodna gospodarska razstava v Bruslju

V soboto jutraj je belgijski kralj otvoril svetovno gospodarsko razstavo v Bruslju. V otvoritvenem nagovoru je poudarjal važnost povratka vseh držav k normalnemu gospodarstvu. Razstave na bruseljskem razstavišču (slika) se udeležujejo 36 držav

Ženske za svoje in človeške pravice

V Carigradu je prošle dni končal svoje delo mednarodni ženski kongres, ki je zavzel stališče k perečim sodobnim vprašanjem, ki se tičejo ženstva: vprašanju odprave prostitucije, trgovine z dekleti in suženjstva v vsakršni obliki. V neki resoluciji je zahteval kongres za ženske pri enakem delu enako plačilo kakor za moške. Ta slika kaže, da na kongresu niso sodelovale samo inteligentne dame, temveč tudi ženske z lepimi obrazi

Hladnokrven pilot

Med nočno vožnjo je izgubil motor, pa je kljub temu srečno pristal na zemlji

Mladi ameriški zračni pilot Carmichael je pred dnevi dokazal svojo izredno hladnokrvnost in spretnost, s katero je rešil mnogim ljudem življenje, svojo družbo pa obvaroval velike škode.

Startal je v Washingtonu z velikim potniškim letalom, ki je bilo zasedeno do zadnjega prostora. Kmalu po startu pa je začel eden izmed štirih motorjev nagajati. Čez nekaj časa se je odtrgal, padel na zemljo in odnesel s seboj še del drugih naprav v kabini.

Po nezgodi se je začelo letalo nagibati in v posevni legi padati. Carmichael pa ni izgubil glave. Z največjo prisrčnostjo je velel

preložiti prtljago,

tako da je prišlo letalo zopet v ravnotežje. Posadka je opravila to delo v največjem strahu za usodo letala in potnikov. Ko je bilo to v redu, je pilot sporočil po radiogramu v Washington, da se bo vrnil. Bila je pa že trda noč in letališče so mo-

rali razsvetliti z žarometi in letalskimi raketa. Seveda ni nihče v Washingtonu verjel, da se bo Carmichaelu posrečilo pristati brez defekta na zemlji. V bližini letališča se je celo zbrala več sto glav broječa množica, ki je nestrno čakala, kdaj bodo v zraku zabrnili motorji. Kmalu je potniško letalo priletelo do aerodroma. Na stotine oči se je zadržalo v noč, da bi videle, kaj pride. Toda hladnokrvni Carmichael je storil čudež:

vodil je letalo tako sigurno in spretno, da je brez težav sedel na zemljo. Ljudje so zaradi tega ponoreli od veselja. Hvaležni za življenje, ki ga jim je rešil, so objemali pilota in mu stiskali roko. Ženske so jokale in se niso moge pomiriti. Z največjo težavo in se je Carmichael ubranil svojih častilev in se je skril svojim nadlegovalcem. Četr ure po razburljivem pristanku pa je sedel že na sedežu novega aeroplana in je letel vnovič proti zapadu.

Uradniki — vlomilci

Ženske kot vohunke

Budimpeštanska policija je prejela kaj nenavadno vlomilsko družbo: pripadali so ji sami

uradniki in uradnice, med njimi takšni, ki so bili še v službi.

Tolpa je izvršila celo vrsto donosnih vlovov in napadov na pasante ter se je pravkar pripravljala, da napade eno izmed

največjih draguljarn v sredini mesta. Pičli dve uri pred določenim časom je policija utegnila prijeti šest vodilnih članov tolpe.

Med prijetimi so tudi

tri ženske,

Otroci brez nadzorstva

Moskovska mestna uprava je začela nov boj proti nadlogi otrok brez nadzorstva. Ugotovila je, da se potepa na deset tisoče takšnih otrok po mestu, se vozi na odbijačih železnic in tramvajev od mestne četrti do mestne četrti, spi pod mostovi itd. Samo v zadnjih treh tednih so prijeli več nego 1200 mladih potepinov. V mnogih primerih so lahko ugotovili starše teh otrok. V 11 tisoč primerih so v zadnjih časih zaradi nedostatnega nadzorovanja otrok starše strogo posvarili.

Nad dva milijona akademikov brez kruha

Ravnateljstvo mednarodne delovne skupnosti, ki je pred kratkim zborovalo v Pragi, ugotavlja, da je med 30 milijoni brezposelnih na svetu, med katerimi je 7 milijonov mladoletnih ljudi izpod 30 let, nad dva milijona akademikov. Kako bodo države uredile njih vprašanje, je težko preokovati.

Najboljša mlekarica

Po najnovejših ugotovitvah je najboljša krava na svetu žival Freya, ki pripada posestvu Gersthofen pri Augsburgu. Lastnica tega imenja je znana I. G. Farbenindustrie. Freya je dosegla letos 8. aprila svoj maksimum v množini mleka. Dala ga je namreč 72,2 kg. Mleko je imelo po strokovni analizi 4,93 odst. maščobe. V mesecu dni, ko je bila na preizkušnji, je dala ta krava 2238,2 kg mleka z izredno visokim maščobnim odstotkom.

Cigareta in pipa izpodrivata cigaro

Avstrijska monopolna uprava na Dunaju je objavila statističen pregled, ki kaže, da cigareta in pipa sistematično izpodrivata cigaro pri kadičih. Konsum cigar je padel od l. 1929 do zadnjega časa od 11 odst. na 7 odst.

Najmodernejšo letalsko mesto

Mussolini je te dni otvoril začetek novega mesta Guidonije, ki je dobilo ime po italijanskem pilotu Alessandru Guidoniju, ki se je l. 1928, ponesrečil pri padcu s padalom. Ob otvoritvi je imel ministrski predsednik nagovor, v katerem je izjavil, da bodo tehnične in znanstvene ureditve novega mesta najmodernejša na svetu.

Strela v cerkev

V cerkev Superge, v kateri imajo piemontski kralji svojo kriptu in ki je ena izmed najslavnejših italijanskih zgradb, je tresčilo. Velike kose zidnega okrajja je treslo na prostor pred cerkvijo. V cerkvi je bilo kakšnih 150 visokošolcev, med katerimi je po tresku nastala panika.

bivša uradnica Marija Pappova, neka Elizabeta Kardosova in Doroteja Hinzlova iz Gradca. Tem trem ženskam je vodja razbojniške družbe neki Szalay, naročil,

naj se razgledujejo

po podjetjih, ki bi imela znatne vsote v svojih blagajnah in ženske so znale ta posel tudi dobro vršiti. Pappova je bila še pred nekoliko meseci za

tipkarico

v neki budimpeštanski banki, Hinzlova, ki se je pred pol leta iz Gradca preselila v Budimpešto, se je nekak časa preživljala s poučevanjem jezikov. V eni izmed družin, ki jih je obiskovala, se je seznanila z nekim Szakalossom, ki je imel takrat še službo.

Zaljubila se je

na žive in mrtve vanj in tako mu ni bilo težko pregovoriti jo, da je pristopila k tolpi, ki ji je pripadala. Sedaj so njene podrobne izpovedi v veliko olajšavo policijskemu zasledovanju.

Lastnega otroka je prodala

V Franciji je zbudila velikansko pozornost kupčija, ki jo je sklenila Poljakinja Lušinska, ki je podala lastno dete svoj rojakinji Fabinsky

A NEKDOTA

Karel Scheinplugg pripoveduje, kako so se uredniki praških »Narodnih Listov« domenili nekoč, da bodo intervenirali za povišanje svojih plač. Scheinplugg in neki drugi urednik sta stopila kot zastopnika svojih tovarišev k ravnatelju lista, ministru Rašinu. Rašin je zahteval po zvišanju plač sprejel, odklonil je pa posebno doklado za otroke, rekoč: »Jaz plačujem delo vsakogar v uredništvu, nikakor pa ne dela, ki ga opravlja doma.«

VSAK DAN ENA

»Pardon gospod, garderoberka pravi, da se je zmotila v vaši osebi...«

Šaljapin ima hripo

Iz Le Havra poročajo, da je basist Fedor Šaljapin nenadoma zbolel. Lotila se ga je hripa. Umetnik, ki se je pred dobrim tednom dni v spremstvu svoje žene vkrcal v Ameriki na ladjo za prevoz v Evropo, je moral že med vožnjo v posteljo. Ležal je pred izkrcanjem pet dni. Ko je ladja »Paris« prispela v havreško pristanišče, so morali prenesti Šaljapina z nosili na suho. V sanatoriju so mu izmerili 39 stopinj vročine. Šaljapin upa, da se bo zdaj, ko ima popoln mir, kmalu popravil in da bo lahko nadaljeval potovanje v Pariz, kjer ga čaka gostovanje.

Tri dni v zaprtem rovu

Iz Johannesburga poročajo o naravnost čudežni rešitvi trojice rudarjev, ki jih je pri delu v zlatokopu Machavie Mine zalila voda. V trenutku katastrofe je bilo pod zemljo 43 rudarjev. Voda je tako naglo zalila rov, da se ni mogel rešiti niti eden. Šele čez tri dni so našli reševalci dva belokopca in enega domačina. Tiščali so se v nekem oboku nad vodo, ki je ostala zaprtja nesreči. Reševalci so morali delati celih 24 ur, preden so dospeli do ponesrečencev. Trije dnevi jetništva pod zemljo so trojico močno zdelali in izčrpali, vendar pa bodo okrevali. Reševalna moštva upajo, da je mogoče tudi od preostalih 40 nesrečnikov še kateri živ, zato se reševalna dela nadaljujejo.

Nepristni Jean

Če zaupaš svoje listine prijatelju, ki ti je podoben...

V Marseilleu so pred kratkim pregledovali vojaške rentnike. Javil se je tudi Jean Benoist, ki ga je l. 1916. strel težko ranil v želodec.

Ko je zdravnik pregledoval njegove papirje, ga je malo presenečeno pogledal: »Mi-dva bi se morala prav za prav poznati. L. 1915. sem na fronti pregledal Jeana Benoista — a tedaj je imel poškodbo na hrbtnici!« Zdravnik je telefoniral na policijo in ko je ta prispela v osebi inspektorja Benčija ter pozvala Jeana Benoista, naj pove sedaj

vse po pravici, je v resnici priznal, da se ne piše Jean Benoist.

Imenujem se prav za prav Georges Reynaud iz Lyona. L. 1916. po strelu v želodec, sem prišel v neko četo, kjer sem se seznanil s pravim Benoistom. Oba sva si bila izredno podobna in sva si postala najboljša prijatelja. Oba sva prišla v ujetništvo. Benoist je hotel pobegniti, dal mi je pa prej

svoje papirje, češ: če bi se mu kaj zgodilo, naj jih izročim njegovi ženi. O Benoistu nisem nikoli več slišal. L. 1920. sem prišel v Marseille, da vrnem njegovi ženi listine. Ko sem potrkal na vrata, mi je odprla zelo mična ženska, ki mi je padla takoj okrog vratu, me začela

Zmešnjava na železnici zaradi krave

V Zuglu, na periferiji Budimpešte, je te dni povzročila splašena krava velikansko zmešnjavo v železniškem prometu. Zbe-snela žival je najprej dirjala po ulicah in pri tem ranila celo vrsto ljudi. Na koncu se je preselila na železniške tračnice. Ne zlepa ne zgrda je niso mogli spraviti proč, tako da so morali po telefonu ustaviti vse vlake, ki so bili na potu proti Budimpešti. Slednjič so šli na žival policaji, ki so jo ustrelili s samokresom.

Kupujte domače blago!

SPORT

Kolesarske dirke ŽSK Ljubljana v Zg. Šiški

Na dokaj težki progi (na 24 in 80 km) so juniorski in seniorski dirkači ob številni prisotnosti gledalcev otvorili v nedeljo letošnje kolesarsko sezijo

Velika množica ljudi se je v nedeljo popoldne zbrala pri cilju pred Carmanovo restavracijo vse od Gasilskega doma pa do zavoja ceste v Koseze. Pa tudi v vaseh, skozi katere je proga vodila, in pa na vrhu podutiskega klanca so se zbrale večje gručice radovednega občinstva, ki je napeto zasledovalo kolesarsko borbo, kakršne pri nas le redko vidimo. Radio oddajna postaja je na cilju postavila mikrofonske prenosne važnejših momentov ne prireditve, tako da je bila obveščena tudi neudležena javnost. V splošno zadovoljstvo je to funkcijo prevzel g. inž. Pengov.

Zagrebska konkurenca bi morala sestojati iz najmanj sedmih dirkačev. Prireditveni komisiji pa se je javila samo trojica Zagrebčanov, in sicer: popularni Grac, Vrbka in Prosinček, trojica, ki proge do tedaj še videla ni, dočim so ostali zagrebški konkurenti, ki so progo nekaj dni prej preizkušali, sploh niso javili: Z zagrebškimi dirkači so prišli tudi navdušeni funkcionarji hrvaških klubov z g. Frankovičem na čelu. Red vzdolž proge so vzdrževali vojaški ljubljanskega kolesarskega bataljona. Točno ob 14.15 je oddikalo na progo 24 km v strnjeni skupini 11 juniorjev, Zagrebški Prosinček je švignil mimo cilja v prvem krogu kakih 100 metrov pred močnim Hambergerjem, kateremu je sledil Stefančič in v malih presledkih še ostali. Tako razvrstitev je šla tudi ostala dva kroga, le z razliko, da se je Hamberger še nekoliko približal. Na cilj so prišli: 1. Prosinček, HKB Zagreb v času 0.44.08, 2. Hamberger, ZSK Ljubljana, 0.46.30, 3. Stefančič, Sava, 0.56.30, 4. Bricel Franc, Ljubljana, 0.57.05, 5. Dovjak Franc, Sava, 0.59.35.

Po malem odmoru je startala glavna skupina: Abulnar, Grac, Oblak, Rozman, Vrbka, Gartner, Stirn, Močnik, Avbelj. V petih 14 minutah so že bili fantje na okrog ne glede, da je ponekod bila cesta težka. V prvi skupini so bili Abulnar, Oblak, Močnik in Rozman, kakih 200 metrov za njimi pa Grac, Vrbka in Avbelj. Malo za temi je bil Gartner, Stirn pa je takoj v prvem krogu imel smolo z defektom ter izgubil kake štiri minute. Ta red je bil tudi v drugem krogu. V tretjem pa se je slika preduglašila. Nekje pri Dolni-

cah zadene za Gracem vozeči Avbelj zaradi slabega manevriranja prvega v njegovo zadnje kolo in se obojica tako zapeljena vleče kakih deset metrov po cesti. Tine stre sprednje kolo, Grac pa zadnje. Grac hitro prevzame Vrbkovo kolo ter nadaljuje s precejšnjo zamudo, medtem ko Avbelj izstopi iz konkurence.

Se vedno je prva četvorica strnjena. Gartner, Grac in Stirn pa si slede v večjih presledkih. Na osmem krogu preskoči na polovici podutiskega klanca Močniku veriga in kolo mu odpove. To fanta tako razburi, da požene kolo daleč navzdol v smerje in se hoče odtegniti nadaljevanju. Podbodor od mnogih gledalcev pa se okoraj in ves jezen spet zasede svojega jeklenega konja na vrhu klanca ter se ko vihra požene za bežetimi. Čeprav si je fant na vse pretege prizadeval jih dohiteti, mu to ni uspelo, kajti zgubil je nad pet minut. Stirn, ki ga že nekaj časa sem preganjal smola, pride na cilj z drugim defektom in tako ostavi vožnjo. Gartner neke na progi pade in ne vozi več z začetno brzino, tako da ga Grac še pred prevozom cilja obžene in zdirja korajžno dalje. Deveti krog je na klancu zdal tudi Rozmana, dočim se upirata Abulnar in Oblak krepko proti vrhu. Na ovinkih navzdol proti Glincam se Rozmanu še spodrsne in pade, vendar se krepko drži dalje.

V desetem in zadnjem krogu so fantje v istem vrstnem redu, zmagovalci dvojica pospeši brzino. Privozila sta v cilj sveža in v lepem sprintu, kjer se je Abulnarju posrečilo le za kolesno dolžino premagati Oblaka. Nedvomno bi bila slika zmage še lepša, ko bi se vođači motociklist držal predpisane razdalje in ne privozil v cilj skoraj v črti z zmagovalcem. Vrstni red glavne skupine je: 1. Franc Abulnar, ZSK Ljubljana v času 2.28.40, 2. Janko Oblak, Primorje, 2.28.41 ena petina, 3. Stefan Rozman, ZSK Maribor, 2.30.10, 4. Stjepan Grac, HKB Zagreb, 2.36.48, 5. Močnik Valentin, Sava 2.36.49, 6. Gartner Franc 2.38.10.

Dosežena brzina preko 30 km na uro. Po dirkah je bila razdelitev nagrad in vesela športna zabava v restavracijskih prostorih, kjer je bilo več pozdravnih govorov hrvaških in ljubljanskih športnih funkcionarjev.

Propagandni lahkoatletski miting Primorja

Lepi uspehi juniorskih in seniorskih udeležencev ob otvoritvi lahkoatletske sezijske

Minulo soboto in nedeljo je ASK Primorje otvorilo lahkoatletsko sezono na tekašči z uspešnim mitingom. Niti zgodnja, skoraj bi rekli, prezgodnja sezona, niti močno deževje, ki je razmočilo in razmečalo tekmovalne naprave in na koncu niti oster in mrzel veter niso zamogli toliko ovirati tekmovalce, da ne bi v raznih disciplinah dosegli uspeha, ki nas navdajajo z največjimi nadami. Zlasti renomirani atleti drž. prvaka, Kovarčič v teku na 100 metrov, Gaberšek na 800 m, Czurda na 1500 m in Srakar ml. na 5 km so v brezkonkurenčni borbi dokazali, da bomo letošnje mnogo ugodnega slišali od njih. Izkazali so se še odlični sprinterja Primorja Urbančič in Sušteršič, srednjeprogas Škufek in Srakar st., Slogaš Starmar in v teku na 5 km in razni juniorji Primorja, od katerih so metalcu Kajfež, Kosec in Baloh ter najmanjši in najmlajši tekmovalci na prireditvi skakač v višino, Polak, izraziti talenti.

Pri večini nastopajočih je bilo opaziti pozitiven vpliv sistematičnega zimskega treninga.

1. tek 5000 m: 1. Srakar Ivan (ASK Pr.) 16:48 in štiri petine, 2. Starmar Ivan (Sloga) 16:58 in štiri petine, 3. Srakar Franc (Pr.) 17:10 in dve petini, 4. Meršek Tone (Pr.) 18:02, 5. Senčar Polde (Sl.) 18:23. Hvale (Sl.) kot zadnji odstopil v 7. rundi. Nepričakovana in efektivna zmaga mlajšega Srakarja nad odličnim Slogašem Starmarom, ki bi bila še uspešnejša, ako bi se bil bolj zanesel na svoje sposobnosti. Srakar Franc tudi dober, opaziti pa je bilo, da je šele pred kratkim sčel vojaško suknjo.

2. tek 200 m: seniorji: 1. Kovarčič 24.2, 2. Urbančič 24.6, 3. Sušteršič (vsj Pr.) 24.6, 4. Dežman (Korotan) 28.4; juniorji C: 1. Jeločnik 27, 2. Baloh (oba Pr.) 27.1. Kovarčič je v ležernem tempu tekal samo na placement; v stanju pa je že danes — in to je pokazal s svojim briljantnim tekom na 100 m, preteči to progo v času znatno pod 24 sekund. Urbančič in Sušteršič sta v svojem letošnjem nastopu dosegla svojo najboljšo formo iz minulega leta! Obetata torej še mnogo!

3. skok v višino z zal.: seniorji: 1. Grgič, 1.60 m, 2. Cerar Vlado 1.60 m, 3. Suchv (vsj Pr.) 1.55 m. — juniorji C: 1. Polak 1.50 m, 2. Kosec (oba Pr.) 1.50 m. Pri vseh je bilo opaziti pomanjkanje treninga. Imponiral je tudi 15 letni junior Polak z lepim stilom in za njegovo velikost in mladost zavidno višino!

4. tek 800 m: 1. Gaberšek 2:05 in štiri desetine, 2. Škufek 2:08 in šest desetini, 3. Srakar Ivan (vsj Pr.) 2:16. Gaberšek se je pokazal v zelo dobri formi, kajti dosegel je po enoletnem pavziranju zelo dober čas in brez konkurence. Tudi Škufek je napram minulemu letu pokazal velik napredok.

5. met krogla: seniorji: 1. Putinja, 10.99 m, 2. Grgič (oba Pr.) 10.54 m. — juniorji C: 1. Kajfež 13.29 m, 2. Kosec 12.28 m, 3. Baloh (vsj Pr.) 12.09 m. Seniorji brez treninga! Vsi trije juniorji so izraziti talenti za met!

6. met diska: juniorji C: 1. Kajfež 37.83 m, 2. Kosec 37.34 m, 3. Baloh (vsj Pr.) 32.77 m. Sledita Perpar 24.78 m in Jerjav (oba Korotan) 24.61 m. Kar velja za prvo trojico v metu krogla, je bilo tudi opaziti v metu diska.

7. tek 100 m: seniorji: 1. Kovarčič 11 sek., 2. in 3. Sušteršič in Urbančič oba v mrt. teku in 11.7 sek. 4. Cerar Vlado (vsj Primorje) — juniorji C: 1. Jeločnik 12.6, 2. Kosec 12.8, 3. Baloh (vsj Pr.) 13.1. 4. Perpar (Korotan) 13.7. Kovarčič od starta neogrožen reže čili v odličnem času! Sušteršič in Urbančič sta si v borbi prsa ob prsa nudila v cilju neodločen izid in sta pokazala da njihova resna stremjenja k napredku niso bila zastoj!

8. tek 1500 m: seniorji: 1. Czurda 4:22 min., 2. Srakar Franc 4:34.8, 3. Krpan (vsj Pr.) 4:42 in dve petini, 4. Masle (Korotan)

5:37 min. — juniorji C: 1. Dolinšek (Korotan) 4:55 min., 2. Baloh (Pr.) 5:03 in dve pet. Imponiral je Czurda, ki je v prvem svojem letošnjem nastopu in brez konkurence postavil svoj najboljši življenjski čas. Na Srakarju se je poznala utrujenost prejšnjega dneva zaradi teka na 5000 m. Novinec Krpan se je močno uveljavil in potrdil domneve, da bo treba z njim v bodoče resno računati.

9. met kopja seniorji: 1. Putinja 46.81 m, 2. Grgič (oba Pr.) 39.15 m. Brez treninga Putinja dober. 10. tek 400 m seniorji: 1. Gaberšek 54.8, 2. Czurda 56, 3. Škufek (vsj Pr.) 57.8 sek. V tej disciplini bi kmalu doživeli veliko iznenađenje. Sprinter Kovarčič je do 350 m bil v veliki prednosti pred specialisti, potem je pa odstopil. Ako se upošteva, da je to najtežja lahkoatletška disciplina, začete sezone, slabo tekašče in utrujenost tekmovalcev, so doseženi rezultati zadovoljivi.

Dve pomembni zmagi

BSK, državni nogometni prvak je v nedeljo odigral prvo tekmo v Bukarešti in premagal s 4 : 3 Unirea Tricolor. Strelca sta bila Vujadinović in Božović, vsak z dvema goloma.

V teniški igri v Zagrebu sta v nedeljo igrala izvrstna naša reprezentativca Punčec in Palada proti dvema odličnima italijanskima zastopnika omega belega sporta. Punčec je v sijajni igri sigurno premagal del Bona 6 : 1, 6 : 1, 6 : 2, Palada pa Rado s 3 : 6, 8 : 6, 6 : 4, 13 : 11. Druga dne je premagal Punčec Rado s 6 : 2, 6 : 1, 6 : 0, Palada pa del Bona 3 : 6, 6 : 4, 6 : 1, 6 : 1.

Zmaga Bolgarov v Beogradu

Beograd, 29. aprila. p. Na igrišču Jugoslavije je bila danes nozometna tekma med beograjsko Jugoslavijo in sofijsko Slavijo. Igra je bila zelo lepa. Jugoslavija je podala aicer lepo igro, vendar pa so bili Bolgari bolj učinkoviti. Zlasti so imeli dobre branilce. Zato se je tekma končala z 2:1 (0:0) v korist Bolgarov. Na igrišču se je zbralo okoli 5000 gledalcev.

ZSK Hermes obvešča članstvo, da je preminila mati našega aktivnega igralca Vilibalda Svetica. Pogreb bo izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice 1. maja ob 17. uri. Članstvo naj se polnoštevilno udeleži pogreba.

SK Ilirija. Smučarska sekcija ima redno sejo načelstva drevi ob 21. pri Slamiču. Polnoštevilno! SK Reka. Igralci prve grupe naj se zanesljivo udeležijo treninga danes ob 17. na igrišču.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo

29. aprila
Ljubljana 7, 764.5, 6.2, 94, 0, 10, dež 0.2;
Ljubljana 13, 762.2, 17.6, 42, NE2, 9, —, —,
Maribor 7, 763.1, 8.0, 80, 0, 0, —, —,
Zagreb 7, 764.2, 11.0, 80, NE2, 6, —, —,
Beograd 7, 763.0, 12.0, 60, 0, 3, —, —,
Sarajevo 7, 764.8, 6.0, 90, 0, 6, —, —,
Skopje 7, 762.7, 12.0, 80, NWE, 10, —, —,
Kumbar 7, 763.4, 14.0, 80, 0, 6, —, —,
Split 7, 762.6, 15.0, 70, S7, 6, —, —, Rab 7, 763.0, 12.0, 70, NE2, 4, —, —, Rogaska Slatina 7, —, 7.0, 97, S1, 6, dež, 1.0.
Temperatura: Ljubljana 18.5, 5.0; Maribor 17.0, 7.0; Zagreb 18.0, 9.0; Beograd 21.0, 9.0; Sarajevo —, 2.0; Skopje 22.0, 8.0; Kumbar 20.0, 13.0; Split 19.0, 11.0; Rab 15.0, 10.0; Rog. Slatina 16.0, 6.0.

Lepo domoljubno slavlje v Velesu

Počastitev spomina pokojnega četniškega vojvode Jovana Babunskega

Veles, 28. aprila
Nedavno so imeli Veles, Babuna in rodovitna Pelagonija dve lepi slavnosti: Posvetitev spomenika narodnega junaka, četniškega vojvode Jovana Babunskega in razvite zastave veleških četnikov. Iz vseh krajev Južne Srbije so prihajali že v soboto, še v večjem številu pa v nedeljo jutraj udeleženci slavlja. Z velikimi častmi je bil sprejet nekdanji bojni tovariš vojvode Babunskega, škopski mitropolit Josif. Četniki iz južnosrbskih krajev so bili zbrani v velikem številu, številna pa je bila tudi četniška delegacija iz Beograda pod vodstvom vojvode Koste Pečanca. Ko so dospeli tudi zastopniki vlade in banke uprave, se je strnil lep sprevod s četniškimi zastavami na čelu ter se podal v mestni park pred spomenik pokojnega vojvode Babunskega, ki je bil postavljen že pred 10 leti. Spominski obred pred spomenikom je opravil mitropolit Josif, ki je v lepem govoru poveljeval junaštvu in domoljubju pokojnega četniškega vojvode.

Jovan Babunski-Stojković, eden od najzaslužnejših nacionalnih delavcev srbskega juga, se je rodil leta 1878. v vasi Martolcu v veleškem srezu. V Velesu se je solal v bolgarski šoli in mu je bil bolgarski učitelj Risto Sokolović zelo naklonjen. V Beogradu je dovršil učiteljske, a je kot učitelj služboval le nekaj let, ker je smatral za važnejšo nalogo udeleževanje v četniškem pokretu. Hrabro se je boril proti Turkom in je leta 1912 organiziral zanesljive izvidnice srbske vojske od Kumanova do Bitolja. Z največjim junaštvom se je odlikoval tudi med svetovno vojno. Umrl je v začetku leta 1920. v Velesu.

Po posvetitvi njegovega spomenika je bilo slovesno razvite četniške zastave pod pokroviteljstvom bana varbarske banovine. Zbrani četniki in ostali udeleženci lepe proslave so obiskali tudi grob Jovana Babunskega, potem pa so s Sokoli vred priredili lepo nacionalno manifestacijo v Četniškem domu.

Sokol Radio

Pokrajinski zlet severnih žup v Subotici

je obvezen za župe Beograd, Osijek, Petrograd in Novi Sad, torej za vsa dunavska župna skupino, ostale severne župe Maribor, Varaždin in Belovar pa naj bi se ga udeležile vsaj z manjšimi oddelki. Zlet je pod pokroviteljstvom Nj. Vele. kralja Petra II. in bo vsekakor ena največjih nacionalnih in sokolskih manifestacij na naši severni meji. Dunavska župna skupina se marljivo pripravlja nanj in smo prepričani, da bo udeležba prav velika, tako da se bo subotični zlet dostojno priključil dosedanjim vrsti naših pokrajinskih zletov.

Zlet se deli v predzletni dan naraščaja in deca na dan 8. in 9. junija ter na glavne zletne dni 28., 29. in 30. junija. Na Vidovdan bo predpolodne vidovdanski pomen, zvečer slovanski večer, na Petrovlovlo jutraj izkušnje za javni nastop, popoldne zletna javna telovadba, zvečer akademija in narodno veselje, naslednji dan pa je določena povorka po Subotici, popoldne pa izleti na Palic in v okolico Subotice ter razhod. Ob tej priliki bo prireditel savez tudi svoje zletne tekme in sicer naraščajske 8. junija, članske pa 27. in 28. junija, vse po navodilih saveznega načelnštva. Slavnostnemu odboru zleta načeljuje starosta nosadskih žup br. dr. Ignjat Pavlas, načelnik pa mu je br. Milan Teodorović, dolgoletni načelnik iste župe. Navodila bomo še priobčili.

Glavna skupščina saveza

bo v Beogradu 12. maja. Poleg običajnega dnevnega reda, poročil funkcionarjev, predlogov saveza in žup bo skupščina izvolila novo upravo, ki jo bo potem potrdila še državna oblast. Sedanja savezna uprava je vodila naše Sokolstvo od ustanovitve SKJ 1. 1929. Izvršila je izredno veliko delo, organizacijo največje telesnovozgajne ustanove v vsej državi. Saj je leta 1929. št. savez komaj 700 edinic, danes deluje v Jugoslaviji 2452 edinic, 934 društev in 1518 čet z okoli 400.000 pripadniki.

Pred skupščino bodo sestanki in zborovanja pripravila snov za zbor. 8. maja bo imel izvršni odbor zadnjo sejo, dan kasneje se bo zbral v Beogradu vsi župni starešine se bo posvetovanju, v petek bo imela sejo plenarna savezna uprava, v soboto 11. maja bodo vse dan zborovali delegati žup na zaupnem sešatelju. Delegatov bo okrog 200, vsaka župa pošlje na vsakih 500 članov po enega delegata.

Zvezni moški vaditeljski tečaj bo priredilo savezno načelstvo od 1. do 28. maja v Ljubljani. Tečaj bo pristopen samo onim, ki so že obiskovali kak župni prednajaški tečaj ter položili tudi župni prednajaški izpit.

Jugoslovenska sokolska matica v Ljubljani je založila veliko sliko br. Vincenca Slepanka, pokojnega tajnika Zveze slovenskega Sokolstva in velikoga prijatelja našega Sokolstva. Cena slike je 20 Din.

Zbor župnih načelnikov in načelnice je bil 13. in 14. aprila v Beogradu. Razpravljali in odobrili je poročilo načelnika br. Ambrožiča za glavno skupščino. Sklenjeno je bilo, da bodo prihodnje zvezne smučarske tekme 1936 na Pohorju, dočim je ostalo še odprto praprašanje pokrajinskih zletov 1. 1937 za Maribor in Skopje, ker še ni popolnoma gotovo, ako se bo lahko II. vesokolski zlet priredil 1. 1936 v Beogradu. Zbor je odobrili letošnji delovni program načelnštva in razpravljali o predpisanih prostih vajah za beograjske zlet ter jih načeloma odobrili za članice, moški in ženski naraščaj dočim bi bilo treba vaje za članice nekoliko olajšati, ako bi se pokazalo za to stvarna potreba. Volitve povelja saveznega načelnštva bodo stavljene glavni skupščini v odobrenje. Naslednji dan so preizkusili načelniki in načelnice predpisane vaje ter se je pokazalo, da vse vaje popolnoma odgovarjajo kakovosti telovadbe članstva in onih župah, kjer se vežba redno in smotrno.

JAVNA ZAHVALA

tovarne
čevljev

„JARA“

Cenjenim odjemalcem iskrena hvala za mnogobrojen poset. Vaš odziv in ogromna odprava zalog sta nam omogočila ponovno napolniti in kompletirati naše prodajalne s svežimi in najmodernejšimi modeli.

Za velikonočne praznike, žal, vsem nismo mogli postreči. Da ustrezemo vsem odjemalcem, pa sporočamo, da bomo nadaljevali z odpravo po 10 do 30 odstotkov znižanih cenah. Hitite, da ne zamudite te edinstvene prilike cenenege nakupa!

Prodajalne čevljev:

»JARA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 20.

»JARA«, Maribor, pri firmi Martinc, Gosposka ulica 18.

»JARA«, Zagreb, Ilica št. 60.

NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 30.: Gospoda Glembajevi. Gostovanje v Celju.

Sreda, 1. maja: Blodni ognji. Gostuje gosp. Vladimir Skrbineš iz Maribora. Sreda.

OPERA.

Začetek ob 20.

Torek, 30.: Prodana nevesta. Gostuje gđ. Jara Hla iz Prage. B.

Sreda, 1. maja: Boccaccio. C.

Vladimir Skrbineš, režiser in igralec iz Maribora go gostoval 1. maja v šoriljevi drami »Blodni ognji« Glej »Kulturni pregled«!

Premiera Gregorinove pasionske drame »V času obiskancja bo začetek maja. Glasbene točke je zložil po zgodovinskih podatkih in virih g. prof. Matija Tome.

Gđ. Jara Hla, dramatična sopranistka iz Prage, absolventka pevskega študija pri eni najnamenitejših čeških pedagogin g. Rosenkranzovi, gostuje drevi kot Marinka v Smetanovi operi »Prodana nevesta«. Mlada, izredno nadarjena pevka, simpatične zunanjosti in obsežnega znanja, bo gostovala tudi v Puccinijevi »Tosci«, obe partiji bosta poizkusna nastopa za angažma.

Prihodnja operna premiera bo krstna predstava opere poljskega komponista Koczalskega »Zemruda« z go. Gungjenac v naslovni partiji. Dejanje opere je posneto iz pravljice »Tisoč in ena noč«. Snov je nudila komponistu priložilo, da odzivi z glasbo kos orientalskega, pravilnege življenja. Prisostvoval bo tudi sam avtor.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Torek, 30.: Kvadratura kroga. B. Zadnjič. Sreda, 1. maja: Prebrisani Amor. A. Cetrek, 2.: Zaprti. (Zaradi koncerta Akademskoga pevskega zbora.)

CELJSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Torek, 30.: Gospoda Glembajevi. Gostovanje ljubljanske drame.

Zdraonika stažista,

ki bi v prostem času lahko posejal zdravilne v Ljubljani, išče tvornica farmacevtskih preparatov.

Ponudbe z navedbo prostega časa in zahtevki honorarja na PUBLICITAS D. D.

Zagreb, Ilica 9, pod br. 40.330.

Krapinske Toplice

Izredni uspehi pri zdravljenju revme, protina, ishlasa, ženskih bolezni i. t. d. Radioaktivne terme in blato 43° C; sezona od srede aprila do srede oktobra; nizke cene, znatni popusti za časa predin posezone, pavšalne kure. Železniška postaja Zabok-Krapinske Toplice, odhod zveza z avtobusom, brezplačen železniški povratek itd. — Zahtevajte prospekte!

Prišel je čas sejanja.

Ako potrebujete zanesljivo seme, poljedelsko, povrtno ali cvetlično, obrnite se na tvrdko

Mauthner Edmund

Jugosl. a. d. za proizvodnjo in trgovino semen

NOVI SAD, Futolski put 8—10.

Ilustrovani katalog pošljemo po želji franco in brezplačno. 2038

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Umrli je moja iskreno ljubljena in dobra soproga, gospa

MARIJA VAŠIČ roj. PERME

soproga drž. uslužbenca

dne 29. aprila, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 1. maja, ob 1/2 3. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1935.

ALOJZIJ VAŠIČ, soprog; DR. MAČEK VIKTOR, odvetnik, nečak, ter ostalo sorodstvo.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Razpis službe!

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D., podružnica v Ljubljani razpisuje

mesto uradnika - korespondenta.

Prošnji je priložiti originale ali poverjene prepise zadnjega šolskega spravevala, vseh dosedanjih službodajalcev in uradno izkaznico o jugoslovenskem državljanstvu.

Nekolkovane prošnje, opremljene z navedenimi dokazili je vložiti do 7. maja t. l. pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije A. D., podružnici v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1935.

R. L. Stevenson:

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleškem

9

Trojica se nenadoma spremeni v četvoro

Ostanek dne sem prespal na Florinemu ogrinjaču v kotu kokošnjaka. Iz spanja me je mahoma prebudila luč, ki se mi je živo zasvetila tik pred očmi. Z lahnim vzvikom sem planil pokoncu — baš ko se mi je sanjalo, da se spuščam po vrvi z grajskih zidov, preganjan od vseh trdnjarskih stražarjev — in spoznal Ronalda, ki se je s svetilko v roki sklanjal nad menoj. Bilo je že okoli polnoči, torej sem spal skoraj šestnajst ur; Flora je bila med tem nagnala svojo perotino v lopo, pa je niti nisem bil slišal. Kojle so zdaj globoko spale. Ves vesel misli, da me čaka večerja, sem jim voščil lahko noč, krenil za svojim vodnikom po vrto in tiho stopil v prtično spalnico, kamor me je nazadnje privedel. Mladi domačin mi je pokazal mlo, vodo, britve in novo obleko, ki je ležala pripravljena na postelji. Otroška, a prelestna radost me je navdala, ko sem se mogel vendar že spet očitati brez jetniškega brivca. Obleka je bila tako elegantna, da si zalše nisem mogel želeti.

Ko sem se še enkrat pogledal v zrcalu, me je Ronald z isto previdnostjo kakor prej odvedel v malo, v polkrogu napuščeno obednico. Očnice so bile zaprte, senčnik svetilke spuščene, prelepa Flora me je šepetaje pozdravila, in ko sem nazadnje sedel za mizo, sta mi stregla oba kar najboljši oprezo.

»Prav nad nami spi,« je rekel deček in pokazal proti stropu — in bogme, zavest, da sem tako blizu kraja, kjer počiva strašni zlati nanosnik, me je samega skoraj prestrašila.

18

Naš vrli mladenič je bil vtihotapil iz mesta mesno testenico, in ves vesel sem opazil, da ji je drugovala steklenka portovca, ki je bil resnično vreden obudovanja. Med tem, ko sem jedel, me je Ronald zabaval z mestnimi novicami, ki so se sukale največ okoli našega brega. Podoba je bilo, da nam je razpoloženje zelo naklonjeno; ploskali so našemu pogumu, in mnogi so odkrito obžalovali, da imamo konec koncev tako malo upanja, da bi dokončno ušli.

Skoraj neopazno se je obrnil razgovor na druge reči. Nemo goče mi je opisati, kako dobro mi je delo, ko sem v gentlemanški obleki sedel s Floro za isto mizo, prost in lastnik vseh svojih duševnih moči in sredstev. A teh moči sem tudi potreboval, saj sem moral igrati ob istem času dve popolnoma nasprotni vlozi: kavalirja in vrlega vojaka v Ronaldovih očeh — obenem pa za Florino uho nadaljevati otožni in čuvstveni napev, ki sem ga bil ubral. Ali, so dnevi, ko gre človeku vse po sreči, dnevi, ko so videti njegov razum, njegova prebava, njegova ljubeča kakor zgovorjeni, da ga razvaja, dnevi, ko se mu celo vreme prijazno smehlja.

Nalil sem bil kozarec in zašepetal: »Dovolita mi napitnico, ali bolje, tri napitnice, ki so med seboj tako neločljivo izprepletene, da jih ni moči razdružiti. Najprej bi rad pil na zdravje hrabrega in zato tudi plemenitega sovražnika. Našel me je brez orožja, begunca in zapuščence, pa se je kakor lev odrekel klavnega zmagovalstva in si rajši napravil sovražnika za prijatelja. Nato bi vaju prosil, da izpijmo prihodnji kozarec na zdravje ljubkejši in nežnejši sovražnice; ta me je našla v ječi in me razveselila s svojim neprečlenljivim sočutjem. Hkratu s tema napitnicama bi pa rad prvič in morda tudi zadnjič trčil na zdravje, ali bolje, v spomin moža, ki se sicer ni brez uspeha boril zoper vojake vajine narodnosti in ki sta ga, ko je premagan prišel semkaj, vnovič porazila prijateljska roka enega in nepozabno oko drugega izmed vaju.«

Komaj sem bil končal svoj nagovor, smc že začuli, kako je

nad nami nekaj butnilo ob pod. Bilo je, kakor da bi padlo krepko in zajetno telo iz visoke postelje na tla. Še nikoli v svojem življenju nisem videl prepadenosti v bolj živih barvah izražene na človeških obrazih. Ponudila sta mi, da me potisneta na vrt ali da me skrijeta pod žimnato zozo, ki je stala ob steni; a bližajoči se koraki so nas opominjali, da za prvo pot ni več časa, drugo sem pa nejevoljen odbil. »Draga prijateljca,« sem rekel, »umrmo, če je treba, a nikar se ne smešimo.«

Besede so mi še zvenele na ustnicah, ko so se vrata odprla in se je pokazala na pragu moja prijateljica z zlatimi naočniki. Bila je zares prikazen, ki jo je bilo težko pozabiti. V eni roki je držala nočno svetilko, v drugi pa, odločna kakor pravi vojak — kojeniško pištolo. Bila je vsa zavita v rute, ki pa niso popolnoma skrivale domače preprostosti njene nočne obleke, in z glave ji je štrlela velikanska nočna čepica. Tako napravljena je stopila v sobo, postavila svečnik na mizo, odložila pištolo, se nato s pomembnim nasmeškom priklona obrnila k meni in vprašala:

»S kom mi je čast?«

»Gospa,« sem odvrnil, »srečen sem, da vas morem pozdraviti, bodite prepričani o tem. Moja zgodba je dokaj dolga, a najino srečanje mi je vendar nad vse dobro došlo, čeprav ga v tem trenutku nisem pričakoval. Prepričan sem — a tedajci sem se zavedel, da nisem o ničemer prepričan. Čast mi je,« sem poizkusil v drugo, pa sem spoznal, da mi je samo čast, da ne vem s seboj kod ne kam; nato sem se vdal brez pridržka, na milost in nemilost. »Vidim, gospa, da moram odkrito govoriti z vami. Že mnogokrat ste pokazali svojo dobrodelnost in svoje sočutje do francoskih ujetnikov; tudi jaz sem izmed njih. In če ni moja vnanost kar preveč izpremenjena, utegnem v meni celo spoznati 'izvirnik', ki je bil že nekajkrat tako srečen, da vas je pripravil v smeh.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— danja za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—, dopisi in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— danja za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— danja za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismo obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Zasluzek

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kateri stavbenik

bi sedel mizarstvo do delavnic. Pilačo polovico v gotovini, ostalo v hranilnih knjižnicah. — Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva, 8249-3.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Urar. pomočnika

spretnega in samostojnega, za mesano delo, lažja zidarska in opt. popravila, s popolnim orodjem, ishem za podružnice. — Janko Jasbec, Crikvenica, 8373-1.

Črkoslikarskega pomočnika

sprejme takoj stetje Pri. — Pison, Resljeva cesta 4, 8376-1.

Razvazevalec

soda vode vajen tega posla, kakor tudi konj. dobi službo takoj. Bili mora trenen, hiter in zgovoren. Predstaviti se je: J. Ruzic, Kranj, 8383-1.

Brivskega pomočnika

vašega vodne in telezne oddelka, in enega do brega delavca za moško stroko, sprejme takoj ali po dogovoru Stane Cividin, česalni salon za gospode in dame — Gornja Radgona. Javilo naj se samo resni in dobri z navolbo starosti in sprila. 8379-1.

Dobro frizerko

sprejmem proti plači 1000 Din in stanovanju. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 8375-1.

Sobarico

mlado in krepko, izvetbano v šivanju, likanju in popravljanju sob. z znanjem nemščine. Iste baronica Born, Trilj, 8389-1.

Brivskega pomočnika

prvotnega v moški postrebi, dobrega bobi šurcaja z znanjem nemškega jezika sprejme s 11. majem Edvard Paldaseh, frizer v Celju. Aleksandrova ulica, 8408-1.

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Peter je najprej gledal, kakor da bi treščilo vanj, ko si je pa v kuhinji umil obraz in uganil, kolik je ura, je smekl ob vrh. »Malo bi še legel,« je dejal, »saj je še tako zgodaj!« Nato je v bratovo veliko zabavo povedal vse, kar se je bilo zgodilo, tako da sta se oba kar valjala od smeha. Tedajci pa — rsk, rsk, bum! Aj Joj mene! — Kaj je bilo spet to?!

Frizerko

dobro izurjeno sprejme salon Zajc, Pralakov 15 8406-1.

Zdravo sobarico

s perfektnim znanjem nemščine, nekoliko šivanja, ročnih del in likanja. Išem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8400-1.

Gdčno. (bono)

stare 18—22 let. Išem k 2 otrokoma za čas dan. Znanstveno perfektno nemščino. Pismene ponudbe s sliko na oglasni oddelček »Jutra« pod »Perfektna«. 8399-1.

Majšega mizarja

poštenega in samostojnega, ki bi prevzimal tudi postrebo, ali navedena delava sprejme mizarstvo »Sava«, Kolodvorska ul. 8305-1.

Knjige

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sittengesichte

(izdanje Lea Schidlovitza, Wien-Leipzig) deset knjig, popolnoma novih, zelo poceni napredaj — tudi proti obročnemu poslovanju. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8394-8.

Izšlo so

Blaž Mavrelve

Camarske pesmi po korolihi tenitorjanskih običajih. — Dobilo se pri Hinko Sax-u v Mariboru. 8377-8.

Službe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Dekle z dežele

pridno in pošteno, ishem mesto postrežnice. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8369-2.

Šiviljska pomočnica

ishe službo. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Šivilja«. 8370-2.

Orožnik v pokolu

otenjen, ishe službo bihnikla, vratarja, sluga, ali kasanta. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Orožnik takoj«. 8374-2.

Brivski pomočnik

mlad, ishe službo s 15. majem. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8411-2.

Rabljeno spalnico

in trdga lesa, radi se litve ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8413-12.

Prilika za neveste!

Moderno, serabljen spalnic, jedilnice, kuhinje in predobro prodam takoj pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »3384«. 8396-12.

Les

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jelove deske

30 do 50 mm, 800 do 1000 m² prodam po dnevni cen. Martinec, Ljubljana, Prala. 8402-16.

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 stanovanji

dvosobno in trišobno, parket in elektrika, v centru mesta takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8406-31.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Opredeljeno sobo

evrot, s sponzoro kopalcem in pranjem perila, s 8. majem ishe ocler v blizini kasarne na Poljanski cesti. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod šifro »Nilijska«. 8394-23a.

Sobo

prazno ali opredeljeno — brez postelje, s strogo separatnim vzhodom, ishem v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Za takoj«. 8413-23a.

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opredeljeno sobo

lepo, takoj oddam gospod ali gospodici. Cena po dogovoru. — Delavska zbornica III. nadst. vrata 31. 8408-33.

Opredeljeno sobo

soločno, s separatnim vzhodom — s dobro domozo hrano in vso ostrbo ugodno oddam 1 ali 2 osebama. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8412-33.

Izgubljeno

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Črna denarnica

s majhno vsoto denarja je bila izgubljena od travecke ceste do dramskega gledališča. Pošten najditelj naj jo proti primerni nagradi odda v Cerkveni ulici 31/I, levo. 8400-33.

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Resaste foksterije

šestokrvne, proda Ivanka Kordon, Gor. Logatec. 8402-31.

Informacije

Hočete

imej lasten dom? Hočete biti brezplačno zastoj? Vam podjemo vsa pojasnila — ako nam pošljete znamko za odgovor. »Mojo dom«, Ljubljana, Drolakova 8. 8403-31.

Naznanjam, da bom

1. maja otvoril v Rožni ulici št. 37 novo mesarijo. Prodajal bom prvotno meso vseh vrst ter mesne izdelke po najnižji dnevni cen in najboljši postrebi. Cenj. občinstvu se za številne obiske najtopleje priporočam. P. m. e. 8401-31.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 8397-6.

Izredno dobro

oblačila, možko perilo itd. dobite najbolje pri šk. v. Sv. Petra cesta 14. 814-6.

Prodam

Beseda 1 Din